

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Немањина 22-26,
11000 Београд

ОКВИР ПОЛИТИКЕ РАСЕЉАВАЊА

(РПФ)

За

Пројекат

Модернизације железничког сектора Србије

(П170868)

Фаза I

договорен у Фази одобрења пројекта

Коначни документ
Новембар 2020.године

Садржај

Скраћенице	3
Појмовник	3
1. Увод	7
1.1 Сажети Опис Пројекта.....	7
РПФ Позадина потребе за документом	8
Циљеви РПФ.....	8
Основни принципи за расељавања	9
Процена утицаја расељавања и надлежност РПФ	11
2. Правни оквир	12
2.1 Национални правни оквир који се примењује на расељавање	12
2.2 Поступак експропријације у Србији	15
2.2.1 Кључне одредбе Закона о експропријацији	15
2.2.2 Поступак експропријације.....	16
2.3 Стандард Светске банке за откуп земљишта, ограничења у коришћењу земљишта и невољно расељавање (ЕСС5)	17
2.4 Упоредна правна (ГАП) анализа	20
3. Стратегије расељавања за потребе Пројекта	32
3.1 Основни принципи.....	32
3.2 Очекивани утицаји расељавања	32
3.3 Датум пресека.....	32
3.4 Критеријуми подобности за остваривање права.....	33
3.5 Матрица права.....	34
4. Инструменти за расељавање	49
4.1 Анализа социјалних питања за под-пројекте који укључују откуп земљишта, ограничења у коришћењу земљишта и утицаје невољног расељавања	49
4.2 План расељавања (РАП)	50
4.2.1 Обавезни садржај РАП.....	50
4.2.3 Имплементација РАП.....	56
4.3 Ревизија расељавања	56
5. Консултације и објављивање	56
5.1 Јавне консултације	56
5.2 Објављивање докумената	58
5.3 Евиденција укључивања заинтересованих страна (СЕЛ)	58
6. Жалбени механизам	59

6.1 Подношење жалби.....	60
6.2 Администрирање жалби	60
6.3 Извештавање о жалбама и повратним информацијама корисника	61
6.4 Дневник притужби	61
6.5 Канали за подношење жалби	62
6.6 Праћење и извештавање о жалбама.....	63
6.7 Жалбени систем Светске банке	64
7. Мониторинг и евалуација.....	64
7.1 Институционални мониторинг.....	64
7.2 Мониторинг процеса расељавања.....	65
8. Институционални аранжмани.....	66
8.1 Институције одговорне за имплементацију Пројекта	66
8.2 Кључне институције у поступку расељавања	67
9. Буџет и трошкови расељавања	69
Анекс 1 – Образац жалбе.....	71
Анекс 2 – Образац анализе социјалних питања.....	72
Анекс 3 – Образац за вођење евиденције.....	74
Анекс 4 – Извештај са јавних консултација	75
1. ИЗВЕШТАЈ О ЈАВНОЈ ОБЈАВИ И ЈАВНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА.....	77
2. ЛИСТА УЧЕСНИКА	81
3. ДОКУМЕНТАЦИЈА	84

Табеле и слике

Табела 1 – Упоредна правна (ГАП) анализа.....	21
Табела 2 - Матрица за остваривање права.....	34
Табела 3 – Институционалне одговорности.....	65
Табела 4 – Институције које су укључене у поступак експропријације и расељавања	67

Скраћенице

BoE	Корисник експропријације
CC	Уставни суд Републике Србије
CFD	Централни жалбени пулт
ESF	Оквир за заштиту животне средине и социјална питања
ESS5	ЕСС - откуп земљишта, ограничења у коришћењу земљишта и невољно расељавање
GoS	Влада Републике Србије
GM	Жалбени механизам
GRS	Жалбени систем
IZS	Инфраструктура железнице Србије
LM	Локалне самоуправе
LGD	Локални жалбени пулт
MCTI	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
MoF	Министарство финансија Републике Србије
PAP	Лица под утицајем пројектних активности
PIU	Јединица за имплементацију пројекта
PIT	Тимови за имплементацију пројекта
RD	Дирекција за железнице
RLC	Пружни прелази
RPF	Оквир политике расељавања (овај документ)
RAP	Акциони План расељавања
RS	Република Србија
SC	Србија Карго
SV	Србија Воз
SRMP	Пројекат модернизације сектора железнице у Србији
SEL	Регистар за укључивање заинтересованих страна
SOE	Јавна предузећа
TA	Пореска управа
WB	Светска банка

Појмовник

Датум пресека	<p>Означава датум почетка пописа лица и имовине под утицајем под-пројекта. Лица која су дошла на предметно подручје након овог датума немају право на накнаду или било коју другу врсту помоћи везане за расељавање. На исти начин, непокретна имовина (као што су објекти, пољопривредне културе, стабла воћа која дају плодове и шумске парцеле) настале након датума пресека, неће бити предмет компензације. Пре пописа, Јединица за имплементацију пројекта (Јединица) ће адекватно објавити информације о датуму пресека у локалним новинама ради обавештавања власника и корисника о покретању поступка експропријације. Датум пресека ће такође бити обелодањен на огласним таблама у локалним заједницама и предметним општинама и на консултативним састанцима, уз пратеће објашњење. Јавно саопштење ће, по потреби, бити објављено и на често посећеним локацијама широм погођених подручја. Ове информације укључују и упозорења да ће лица која су дошла на предметно подручје након датума пресека бити исељена без права на накнаду.</p>
Економско расељавање	<p>Представља губитак извора прихода и других извора егзистенције, услед експропријације, или отежаног приступа ресурсима (земљишту, води, или шумама), који настаје као резултат извођења пројекта, без обзира на то да ли лица под утицајем пројектних активности морају да се изместе на другу локацију или не.</p>
Право	<p>Накнада и други облици помоћи на које лица под утицајем пројектних активности имају право у складу с овим документом у одговарајућој категорији подобности</p>
Експропријација	<p>Означава лишавање или ограничавање власничких права, уз накнаду у складу са тржишном вредношћу предметне имовине, и заснива се на сувереном праву државе да врши експропријацију у складу са Законом о експропријацији.</p>
Присилно исељење/евикција	<p>Односи се на трајно или привремено исељавање, против воље појединца и /или породица и /или заједница из њихових домова и /или са земљишта које они користе, без пружања правне или друге врсте заштите, укључујући све применљиве процедуре и принципе овог документа.</p> <p>Поступања у оквиру изворних овлашћења, прибављање земљишта или сличних мера неће се сматрати присилним исељењем, уколико су у сагласности са захтевима домаћег закона, одредби овог документа, и извршена у складу са основним процедуралним принципима (укључујући пружање одговарајућег претходног обавештења, могућност подношења жалби и приговора и избегавање употребе непотребне, несразмерне или претеране силе.)</p>

Невољно расељавање	Расељавање под утицајем пројекта се сматра невољним када лица обухваћена под утицајем пројектних активности немају право да се успротиве откупу или наметању ограничења у коришћењу земљишта, физичком измештању (пресељење, губитак стамбеног земљишта или губитак смештаја), економском расељавању (губитак земљишта, имовине или приступа имовини, што доводи до губитка извора прихода или других извора егзистенције), или обоје.
Прибављање земљишта	Односи се на све начине прибављања земљишта за потребе пројекта, који могу укључивати: непосредну куповину, експропријацију и стицање одређених права приступа, као што је стварна службеност или право пролаза. Прибављање земљишта може такође да обухвати: (а) прибављање незаузетог или неискоришћеног земљишта без обзира да ли се власник земљишта ослања на то земљиште у сврху прихода или извора егзистенције; (б) враћање у посед јавног земљишта које користе или заузимају појединци или домаћинства; и (ц) утицаји пројекатних активности који доводе до потапања земље или на други начин чине земљиште неупотребљивим или неприступачним. „Земљиште“ обухвата све што расте или је трајно причвршћено на земљиште, укључујући засаде, зграде и друга унапређења извршена на земљишту, као и припадајућа водна тела.
Извор прихода	Обухвата читав спектар средстава која појединци, породице и заједнице користе за егзистенцију, као што су извори прихода по основу зарада, приходи од пољопривреде, риболова, сакупљања хране у природи, средстава за живот која се базирају на природним ресурсима, продаји хране и размени.
Додатни трошак пресељења	Додатни трошак пресељења је надокнада у новцу за трошкове који су директно повезани са пресељењем домаћинства.
Физичко расељавање	Представља губитак смештаја, или поседа проузрокован експропријацијом земљишта за потребе Пројекта, што захтева физичко измештање лица под утицајем пројектних активности из места боравка, радног места, или пословних просторија.
Лица под утицајем пројектних активности	Лице под утицајем пројектних активности је сваки појединац који је под утицајем пројекта услед његовог спровођења.

Заменска вредност		Односи се на метод процене имовине који помаже утврђивању тачног износа довољног да у потпуности замени изгубљену имовину и трошкове преноса. Тамо где постоје функционална тржишта, вредност замене је тржишна вредност утврђена на основу независне и компетентне процене имовине и трошкова преноса. Тамо где не постоје функционална тржишта, за одређивање вредности замене могу се користити алтернативне методе, као што је израчунавање производног потенцијала земљишта или производних средства, или неамортизоване вредности заменског материјала и рада који су уложени у изградњу објекта или других основних средстава, увећане за трошкове преноса. У свим случајевима у којима физичко измештање резултира губитком смештаја, израчуната вредност замене мора бити довољна да омогући куповину или изградњу стамбених објекта који задовољавају минималне стандарде квалитета и сигурности који су прихваћени у заједници. Метод утврђивања вредности замене је потребно документовати и уврстити у документе за планирање расељавања. Трошкови преноса обухватају трошкове накнаде за пријаву и пренос права својине, разумне трошкове селидбе и друге трошкове којима су изложена лица под утицајем пројектних активности.
Ограничења коришћењу земљишта	у	Мере ограничења или забране коришћења пољопривредног, стамбеног, комерцијалног или другог земљишта које се директно уводе и спроводе у оквиру пројекта, укључујући рестрикције приступа људи законом дефинисаним парковима природе и заштићеним подручјима, рестрикције приступа другим ресурсима заједничке својине и ограничења у коришћењу земљишта у зонама комуналне инфраструктуре или сигурносним зонама.
Заинтересоване стране		Сва физичка лица, групе, организације и институције које су заинтересоване и потенцијално под утицајем Пројекта, или које имају могућност утицаја на Пројекат.
Подршка прелазном периоду привикавања	у	Односи се на једнократну финансијску помоћ како би се олакшао период навикавања лица под утицајем пројектних активности на место где су пресељени
Осетљиве друштвене групе /појединци		Односи се на људе испод линије сиромаштва, особе које немају земљу, старије особе, жене и децу, као и на оне који по основу пола, етничке припадности, старости, физичке или менталне неспособности, економског неповољног положаја, или социјалног статуса могу да буду више погођени пресељавањем у односу на друге или ограничени у својој способности да траже или искористе помоћ за пресељење и помоћ за развој у оквиру Пројекта.

1. Увод

1.1 Сажети Опис Пројекта

Од 2013, Влада Републике Србије (Влада) повећала је свој фокус на инвестиције у железнице, додељивањем нових финансијских средстава. Влада је још једном затражила подршку Светске банке (Банка) за наставак институционалне, физичке и оперативне модернизације железничког сектора. Банка као поуздани партнер, који је у прошлости подржавао важне елементе железничке реформе у Србији, од ње се тражило да инвестира, а сада се наставља подржавањем спровођења Пројекта модернизације железничког сектора у Србији (у даљем тексту: Пројекат).

Пројекат је конципиран тако да постигне своје циљеве кроз три (3) компоненте.:

Компонента 1. Инвестиције у инфраструктуру и управљање имовином

Компонента 2. Институционално јачање и управљање пројектима

Компонента 3. Чиниоци модернизације железнице

Активности у оквиру Пројекта су планиране како би се: (1) ојачало управљање сектором, пружајући компанијама јасне и оствариве уговорне аранжмане; (2) побољшати инфраструктуру; (3) охрабрити железничке компаније да повећају своју корпоративну ефикасност и постигну своје комерцијалне циљеве; (4) побољшати поузданост и сигурност железничких услуга коришћењем савремене технологије, савремених система безбедности, мера енергетске ефикасности и разматрања отпора; и (5) повећати учешће модалних пруга радећи на повезаности последње миље, урбаној интеграцији, мултимодалним логистичким центрима и концепту интегрисаног територијалног развоја.

Активности Пројекта предвиђају радове на реконструкцији и изградњи колосека, модернизацији елемената железничке инфраструктуре, повећању безбедности на пружним прелазима и побољшању грађевинских елемената у тунелима - а све у циљу побољшања квалитета и одрживости постојећих железничких средстава и успостављања темеља за побољшано управљање и институционалне перформансе железничког сектора. По завршетку ових радова треба очекивати бржи, сигурнији и поузданији превоз на железничкој мрежи у Србији. Активности Пројекта покриваће географски целу Србију и биће имплементирани у урбаним и руралним подручјима. предвиђају радове на реконструкцији и изградњи колосека, модернизацији елемената железничке инфраструктуре, повећању безбедности на пружним прелазима и побољшању грађевинских елемената у тунелима. Оквирни списак активности укључује унапређење безбедности на железничким прелазима, обнављање колосека на неколико железничких деоница (редовно одржавање левог колосека од Панчевачког моста до главне железничке станице Панчево, редовно одржавање колосека на деоници Београд Центар - раскрсница Панчевачког моста - тунели „Стадион“ и „Врачар“, редовно одржавање колосека на делу Београд Центар - раскрсница Г - тунел „Дедиње“, редовно одржавање триангла: раскрсница Карађорђевог парка - раскрсница Дедиње - тунел „везни“ и санација делова конструкције тунела према студији тунела “ Дедиње ”, “Стадион” и „Врачар“), изградња обилазнице између магистралне пруге Суботица- Богојево - државна граница и регионална железница Нови Сад- Оџаци-Богојево, изградња друге фазе главне железничке станице - Београд центар (Прокоп), набавка и уградња мерних станица све у циљу побољшања квалитета и одрживости постојећих

железничких средстава и успостављања темеља за побољшано управљање и институционалне перформансе железничког сектора. По завршетку ових радова треба очекивати бржи, сигурнији и поузданији превоз на железничкој мрежи у Србији.

1.2 Разлог доношења овог документа

Операције и активности за које се тражи финансирање инвестиционих пројеката Светске банке након 1. октобра 2018. године, потпадају под примену Оквира за заштиту животне средине и социјална питања (ЕСФ). Овај оквир се, између осталог, састоји од 10 еколошких и социјалних стандарда, који утврђују обавезне захтеве које Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (МГСИ) и Пројекат морају да испуне. У сусрет одобрењу пројекта МГСИ израдило је Оквир политике расељавања – овај документ- којим су успостављени принципи којима ће се руководити пројекат када је у питању прибављање земљишта, ограничења на њему и невољно расељавање сагласно ECC5.

1.3 Циљеви Оквира

Општи циљ документа јесте дефинисање основних принципа, процедура, поступака, организационе структуре и захтева у погледу капацитета током Пројекта, а у вези са одузимањем земљишта, ограничењима у коришћењу земљишта са потенцијалним ризиком од физичког и/или економског пресељења. Овај оквир пружа смернице за израду акционих планова расељавања за конкретне потпројекте .

Специфични циљеви овог Оквира су:

- утврђивање процедура којим ће се оцењивати утицаји и ценити да ли се одредбе ECC5 имају применити;
- класификација законских решења РС у случајевима невољног расељавања, измештања и губитка имовине, укључујући правне и административне поступке и процену накнаде која се плаћа за губитак имовине;
- упоређивање са стандардима за животну средину и социјална питања и прихваћеним међународним добрим праксама и обезбеђивање начина да се премосте празнине, ако их има;
- препознавање кључних институција, поред јединице за управљање пројектом и јединица за подршку у спровођењу које су укључене у имплементацију овог Пројекта, укључујући посебно законски овлашћене државне институције које спроводе процедуре и заштитне мере за поступак невољног расељавања;
- утврђивање критеријума за мониторинг и евалуацију како би се осигурала усклађеност са ECC5, прихваћеним међународним добрим праксама, овим Оквиром и будућим акционим плановима расељавања за потпројекте;
- утврђивање критеријума подобности за остваривање права лица под утицајем пројектних активности и матрице права на компензацију према врсти губитка;
- дефинисање поступка идентификације и процене расељавањем захваћене имовине и вредности накнаде за губитак имовине;
- обезбеђење инструмената за брзу и ефикасну накнаду уз пуну исплату трошкова за губитак имовине или приступ имовини;

- приказ принципа за ублажавање, укључујући и процедуре за умањење утицаја на лица под утицајем током имплементације Пројекта, укључујући смернице за ублажавање утицаја на осетљиве групе и жене;
- опис и приказ упутстава за припрему, процедуре одобравања, садржај и поступак имплементације будућих акционих планова расељавања или других инструмената за невољно расељавање у складу са релевантним стандардом (ECC5);
- представљање захтева за јавно обелодањивање, објављивање докумената, укључивање јавности и локалне заједнице у свим фазама припреме Пројекта, укључујући објављивање и припрему Оквира и акционих планова расељавања;
- укључивање смерница за јавне консултације у заједници под утицајем пројектних активности током поступка невољног расељавања и имплементације Пројекта који може довести до губитка имовине;
- упостављање оквира родно-осетљивих смерница за расељавање како би се утврдили различити утицаји с обзиром да економски и социјални поремећај не резултирају једнаким потешкоћама за жене и мушкарце;
- Успостављање интерног мониторинга током свих фаза спровођења пројекта, нарочито у погледу расељавања, штитећи правна и у оквиру овог Оквира дефинисане процесе, укључујући извештавање и оцену поступка и њкстерни мониторинг и оцену како би се по потреби усвојиле корективне мере;
- дефинисање поступка за вођења евиденције о укључивању заинтересованих страна за који је надлежна Јединица;
- утврђивање посебног механизма за решавање жалби на нивоу Пројекта (жалбени механизам) који омогућава особама које верују да су погођене неповољним утицајима Пројекта и под-пројекта да упуте притужбу или изразе своју забринутост, без накнаде; дефинисање жалби и права на жалбу, поступака, органа и процедура које су доступне лицима под утицајем пројектних активности током целог периода имплементације Пројекта, укључујући одговоре на притужбе као и мониторинг.

1.4 Основни принципи за расељавања

Овим документом обезбеђују се основни и обавезујући принципе који ће се примењивати у свим случајевима физичког и економског расељавања и свих других неповољних социјалних утицаја проузрокованих имплементацијом Пројекта без обзира на фазу у којој до њих дође. Ови принципи ће регулисати све активности Јединице, извођача радова, свих других државних и локалних органа и институција укључених у имплементацију Пројекта.

Основни принципи који се односе на расељавање у оквиру пројекта су следећи:

- Невољно расељавање треба избећи где год је могуће, истражујући све одрживе алтернативне могућности, након узимања у обзир све чињенице као што су здравље и безбедност. Такође може бити ситуација у којима невољно расељавање може пружити директне развојне могућности за домаћинства или заједнице, укључујући побољшане услова становања и јавног здравља, ојачати сигурност поседа или друга побољшања локалног животног стандарда.

- Када је невољно расељавање неизбежно, треба га смањити проналажењем алтернативних Пројектних решења, са циљем да се штетни утицаји сведу на подношљив неизбежни минимум.
- Евикција је забрањена. То, међутим, не спречава државне органе да удаље лице која наставља сад државином на земљишту након завршетка поступка експропријације или ступања у посед. Расељавање се не сматра принудним ако је у складу са националним законодавством, укључујући поштовање и спровођење свих релевантних правних и административних поступака, укључујући жалбене поступке; са свим релевантним захтевима ЕСС5 и изводи се на начин који поштује основне принципе прописног поступка.
- Уколико су негативни и социјални утицаји утицаји неизбежни, сваки губитак имовине ће се надокнадити обезбеђујући благовремену надокнаду, једнаку најмање вредности заменских трошкова.
- Лица погођена утицајем пројектних активности ће бити подржане у свим фазама Пројекта у њиховим напорима да поправе животне услове и животни стандард, или најмање да их поврате, до нивоа пре пресељења или на ниво пре почетка имплементације Пројекта, који год да је повољнији.
- Пре почетка поступка експропријације, треба подстицати споразумно утврђивање наканде у договору са лицима погођеним утицајем пројектних активности са циљем да се смањила кашњења изазвана управним или судским поступцима и смање утицаји невољног расељавања колико год је то могуће.
- Свако расељавање споводи се у складу са законима Републике Србије, ЕСС5 и прихваћеним међународном добром праксом. Тамо где постоје разлике између њих, примењују се строжије одредбе. Основно је правило, , током имплементације Пројекта, да ће увек преовлађавати политика која је најкориснија за лица погођена Пројектом.
- Јединица за имплементацију пројекта ће бити укључена у све активности расељавања и у најранијој фази Пројекта, како би се обезбедила исплатива, ефикасна и благовремена имплементација принципа и циљева постављених овим РПФ, као и промовисање иновативних приступа за побољшање животних услова и животног стандарда оних који су погођени невољним расељавањем.
- Пројекат ће допринети побољшању услова живота физички расељених сиромашних или угрожених особа омогућавањем адекватног смештаја, приступа услугама и објектима и сигурног поседа.
- Посебна подршка ће бити пружена осетљивим групама током поступка расељавања, као и током имплементације свих фаза Пројекта у складу са њиховом специфичном осетљивошћу.
- Пројекат ће осигурати родно сензитиван приступ укључивањем жена, као погођених власника, у све јавне консултације и дискусије о специфичним мерама ублажавања. Све активности у овом РПФ биће прилагођене полу, са циљем оснаживања жена и пружања могућности за учешће у мерама ублажавања утицаја расељавања. Документација о власништву или становању, као што је власнички лист или уговор о закупу (укључујући рачуне у банци који су отворени за плаћање накнаде), треба да буде издата на име оба супружника, ако је експроприсана имовина део брачне имовине оба супружника. Други облици помоћи при

расељавању, као што је обука, приступ кредитима и могућностима запошљавања, треба да буду једнако доступни мушкарцима и женама и прилагођени њиховим потребама.

- Све активности расељавања ће се планирати и спроводити уз одговарајуће објављивање информација, суштинске консултације и информисано учешће лица под утицајем пројектних активности.
- АКциони планови расељавања за потпројекте и други инструменти за расељавање, према потреби, биће јавно објављени пре коначног одобрења.
- Пројектне активности које узрокују физичко или економско расељавање, није дозвољено изводити пре усвајања РАП-а, како би се омогућило лицима под утицајем пројектних активности и заинтересованим странама да учествују у изради Пројекта, планирању и спровођењу програма расељавања.
- Посебан жалбени механизам биће доступан лицима под утицајем пројектних активности пре почетка извођења било каквих грађевинских радова који могу да изазову физичко или економско расељавање, у складу са овим РПФ. Током имплементације Пројекта и поступка расељавања, заинтересованим странама ће бити пружене потпуне информације о њиховим правима, могућностима и процедурама. Све жалбе ће се разматрати током имплементације пројекта и активности пресељења.
- Све активности расељавања треба да буду осмишљене и спроведене као одрживи развојни пројекти тако што ће се обезбедити довољни инвестициони ресурси како би се омогућило да се у потпуности остваре принципи и циљеви дефинисани овим РПФ и РАП.

1.5 Процена утицаја расељавања и обим примене РПФ-а

Одузимање земљишта у вези са Пројектом путем различитих облика прибављања земљишта за потребе Пројекта, која може укључивати непосредну куповину, експропријацију и обезбеђивања права приступа, као што су службеност или право пролаза и ограничења коришћења земљишта (као што су ограничења или забране употребе пољопривредног земљишта, грађевинског или другог земљишта која су директна последица Пројекта), ако се уопште очекује да ће се догодити у вези са компонентом 1. Вероватноћа, величина, обим, локације, зону утицаја таквих компоненти или активности; обим и обим куповина земљишта и утицаји на објекте; ограничења у коришћењу земљишта која могу изазвати физичко и / или економско расељавање тренутно нису позната. Пројекат намерава да подржи активности широм земље. Потпројекти који се односе на активности у Београду, главном граду Србије, врло мало вероватно ће захтевати откуп земљишта, јер су активности повезане са радовима на постојећим колосецима и изградњом 2 фазе главне железничке станице - Београд центар (Прокоп) за коју земљиште је стечено пре више деценија. Поступак откупа земљишта неопходног за целокупни пројекат (фазе 1, 2 и 3) завршен је 1974. године. За овај потпројекат не постоје нерешени имовинско-правни односи као ни судски спорови односно поступци проистекли из експропријације земљишта за станицу Прокоп. Активности које подржава Светска Банка у фази 3 спроводиће се у оквиру постојеће границе прибављеног земљишта и неће захтевати додатну експропријацију. Рани нацрт описа пројектних активности у релевантним пројектним документима и плановима пружио је примере

потенцијалних утицаја који су последица трајних и / или привремених утицаја услед прибављања земљишта за потребе пројекта.

Услед недостатка детаљених информација, принципи расељавања, организациони аранжмани и критеријуми за пројектовање који ће се применити на потпројекте како би умањили потенцијалне утицаје услед расељавања уређени су доношењем Оквира политике расељавања уместо детаљних акционих планова расељавања. Овај Оквир пружа смернице Јединици за имплементацију о одговарајућим механизмима за скрининг и процену да би детаљно проценио социјалне утицаје током примене Пројекта, у складу са правним системом, законима и процедурама Републике Србије и у складу са ECC5 и добрим међународним праксама.

Када тачне локације потпројекта буду познате, извршиће се поступак процене, прилагођен ограничењима услед пандемије COVID -19 у том тренутку, како је наведено у овом РПФ-у, а биће припремљени појединачни акциони планови расељавања пропорционални потенцијалним ризицима и утицајима у свему суклађени са овим Оквиром. До физичког и / или економског расељавања неће доћи док се такви планови не финализирају у складу са прописном процедуром, уз ангажовање и консултације и одобрење од стране Светске банке.

2. Правни оквир

2.1 Национални правни оквир који се примењује на расељавање

Устав Републике Србије¹

Усвојен 2006.године (Устав је усвојен на уставном референдуму 28. и 29. октобра 2016. године. Службено је проглашен од стране Народне скупштине Србије 8. новембра 2006. године), Устав РС прокламује владавину права и социјалне правде, принципе грађанске демократије, људска и мањинска права и слободе, и посвећеност европским принципима и вредностима.

Чланом 58 јемчи се уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона. Право својине се може одузети или ограничити само у јавном интересу утврђеним законом и уз накнаду која не може бити мања од тржишне вредности. Важно је напоменути да Устав РС не допушта исплату надокнаде која је мања од „тржишне вредности“, али дозвољава плаћање преко утврђене тржишне вредности, што је важна одредба за премошћавање разлика између домаћих закона и политике Светске банке о расељавању (ECC5), као што ће бити представљено касније у овом документу. Устав не прави разлика између непокретне имовине изграђене супротно законима о грађењу, што је пракса која је постала уобичајена у последњих 30 година у Републици Србији. Устав даље наводи да се сва људска права (укључујући и право својине) и мањинска права зајемчена Уставом морају спроводити директно.

Штавише, чланом 16 се наводи да су сва општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују. Ова одредба омогућава директну имплементацију стандарда Светске банке за животну средину и социјална питања и политике расељавања, одредбе овог документа и планова

¹ <https://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/74694/119555/F838981147/SRB74694%20Eng.pdf> обезбеђена и верзија на Енглеском језику, last accessed October 9, 2019.

расељавања релевантних за спедифичне локације ,поред постојећих српских закона. Такође један је од најзначајних механизма за премошћавање разлика међу овим стандардима, уколико се узме у обзир да ови документи чине саставни део будућег споразума о зајму или донацији са Светском банком, након што их Народна скупштина одобри и ратификује.

Закон о јавној својини²

Законом о јавној својини ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 88/2013, 105/2014, 104/2016 - други закон, 108/2016, 113/2017 и 95/2018,), уређује се право јавне својине и одређена друга имовинска права Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Закон о основама имовинско-правних односа³

Закон о основама својинскоправних односа („Службени лист СФРЈ“, бр. 6/80, 36/90, „Службени лист СРЈ“, бр. 29/96 и „Службени гласник РС“, бр. 115/2005) прописује темељне одредбе о имовинским односима, укључујући својинска права, субјекте права власништва, сувласништво и заједничка својина, стицање права својине, право на приход који потиче из власништва, власничка права, власништво стечено злоупотребом, власнички односи у ситуацијама када су објекти изграђени на туђем земљишту, заштита права власништва, престанак права власништва, итд. Најважније одредбе овог закона од знатног утицаја на поступак расељавања и примену стандарда Светске банке су одредбе о стицању права својине грађењем (за незаконите грађевинске објекте), одредбе о институту заједничке имовине стечене током брачне заједнице, итд.

Закон о планирању и изградњи⁴

Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр. 72/2009 од 3. септембра 2009, 81/2009 - испр., 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019 и 37/2019 – одлука УС) уређује следећа питања: услове и модалитете просторног планирања и развоја, израду општих и детаљних планова уређења, изградњу и коришћење грађевинског земљишта и изградњу објеката, претежно коришћење земљишта када је земљиште вишеструко употребљиво, јавна употреба земљишта и друга питања од значаја за развој простора, уређење и коришћење грађевинског земљишта и изградњу објеката.

Закон о озакоњењу објеката⁵

Закон о озакоњавању објеката („Службени гласник РС“, бр. 96/15 од 26. новембра 2015. и 83/18) уређује услове, поступак и начин озакоњавања објеката, односно делова објеката, помоћних зграда и других објеката изграђених без грађевинске дозволе или одобрења за изградњу. Изградња комплетних објеката (кућа, продавница, чак и стамбених зграда), или помоћних објеката који су у функцији постојећег, легализованог објекта (гаража, додатни спратови на кућама или стамбеним зградама) без грађевинске дозволе, постао је уобичајен током последњих 30 година. Владе су током година одржавале намеру да легализују све нелегално изграђене

² https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_javnoj_svojini.html, last accessed October 9, 2019

³ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_osnovama_svojinskopravnih_odnosa.html, ibid

⁴ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_planiranju_i_izgradnji.html, ibid

⁵ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_ozakonjenju_objekata.html,

зграде, ако су изграђене на сопственом земљишту и/или уз сагласност власника, али већина зграда још није легализована. Закон предвиђа забрану преноса права својине за грађевине грађене без грађевинске дозволе. Чланом 28 се наводи да је надлежни орган за озакоњење дужан да за све објекте који су у поступку озакоњења по службеној дужности достави органу надлежном за послове државног премера и катастра потврду да је објекат у поступку озакоњења, у циљу уписа забране отуђења за те објекте у виду забележбе, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Закон о ванпарничном поступку⁶

Закон о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр. 25/82 и 48/88, измењен „Службени гласник РС“, бр. 46/95, 18/2005, 85/2012, 45/2013, 55/2014, 6/2015 и 106/2015) дефинише правила по којима судови одлучују о личним, породичним, имовинским и другим правима и законским интересима који се решавају ванпарничним поступком, у складу са законом. У складу са овим законом, суд у ванпарничном поступку утврђује накнаду за експроприсану имовину након што утврди битне чињенице и усвоји одлуку којом се одређује врста и висина накнаде. Према овом закону, учесници могу закључити Уговор о врсти и висини накнаде, а суд ће своју одлуку заснивати на њиховом договору, ако суд утврди да није у супротности са важећим прописима. У складу са прихваћеним стандардима и принципима расељавања (ECC5) наведеним у Поглављу 1.4 овог документа-а, институција у чијој је надлежности поступак прибављања земљишта дужна је да тражи споразумни преговор и договор са претходним власницима имовине, у складу са Законом о експропријацији пре покретања управног поступка (као што је описано у Поглављу 2.2) или у складу са овим законом.

Закон о општем управном поступку⁷

Закон који је тренутно на снази усвојен је 2016. године („Службени гласник РС“ бр. 18/16, аутентично тумачење закона - 95/2018) регулише начин на који државне институције поступају приликом одлучивања о правима, обавезама или правним интересима појединаца, правних лица или других странака, у оквиру административних права. Овај закон обезбеђује административно правни оквир за експропријацију.

Закон о државном премеру и катастру⁸

Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“ бр. 72/2009, измењен и допуњен 18/2010, 65/2013, 15/2015, 47/17, 113/17, 27/18, 41/18) уређује стручне послове и послове државне управе у вези са премером земљишта, зграда и других објеката, катастром непокретности, евиденцијом и регистрацијом имовине, регистрацијом власништва, регистрацијом илегалних објеката и објеката легализованих према одредбама најновијег Закона о озакоњењу објеката, основни геодетски радови, адресни регистар, топографско-картографске активности, вредновање некретнина, геодетско-катастарски информациони систем.

⁶ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_vanparnicnom_postupku.html, last accessed October 9, 2019

⁷ <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-opstem-upravnom-postupku.html>, ibid

⁸ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_drzavnom_premeru_i_katastru.html, last accessed October 9, 2019

2.2 Поступак експропријације у Србији

Два су закона релевантна за поступке експропријацији у Републици Србији⁹:

Закон о експропријацији¹⁰ (усвојен 1995. и ступио на снагу 1. јануара 1996., измењен марта 2001., измењен поново 19. марта 2009. и 2013. године одлукама Уставног суда) омогућава државним органима да прибаве непокретну имовину за пројекте који се сматрају да су од јавног интереса, штитећи права лица која су носиоци права својине на имовини која се експроприше. Закон о експропријацији не користи термин "невољно расељавање", већ користи термин "експропријација" који се заснива на сувереном праву државе. Закон такође промовише принцип праведне накнаде која не може бити мања од "тржишне вредности" имовине, уместо "вредности замене" који познају политике расељавања према ЕСС5.

Закон о посебним поступцима ради реализације пројеката изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију¹¹

Овај закон је објављен у "Службеном гласнику РС" бр. 9/20. Закон прописује, између осталог, посебне услове у односу на Закон о експропријацији, којима се уређују објекти за изградњу линијских инфраструктурних објеката на путу, железници, води и у ваздушном сектору, а од посебног су значаја за Републику Србију. Закон је донет са намером да се ефикасност појача кроз процедуру издавања дозвола и набавке земљишта. Овај закон примењује се на пројекте изградње и реконструкције линијске инфраструктуре од посебног значаја за Републику Србију. Изградња и реконструкција инфраструктуре јавног транспорта (пут, железница, вода и ваздух) препознају се као пројекти од посебног значаја за Републику Србију.

2.3 Кључне одредбе Закона о експропријацији

Ово су кључне одредбе Закона о експропријацији:

Непокретна имовина (коју закон уопштено дефинише као земљиште, зграде и другу грађевински објекти) могу бити експрописани искључиво након проглашења јавног интереса путем закона или одлуком Владе РС. Јавни интерес може бити проглашен уколико је експропријација непокретности неопходна за изградњу објеката у области саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, образовања, здравства, социјалне заштите, културе, водопривреде, спорта, објеката за потребе државних органа и органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, објеката за потребе одбране земље, за обезбеђење заштите животне средине и заштите од елементарних непогода, за експлоатацију минералних сировина, за обезбеђење земљишта за расељавање насеља или дела насеља ако је на подручју тог насеља или дела насеља утврђен јавни интерес за експропријацију непокретности ради експлоатације минералних сировина, за потребе уговору о заједничком улагању у привредно друштво, као и за изградњу станова којима се решавају стамбене потребе социјално угрожених лица.

⁹ Land acquisition process may be governed by laws enacted specifically for a certain project (Lex Specialis). This is not such a Project.

¹⁰ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_eksproprijaciji.html, ibid

¹¹ English version of the Law available at the website of the Ministry of Construction, Transport and Infrastructure, https://www.mgsi.gov.rs/sites/default/files/LAW%20on%20Special%20Procedures%20for%20the%20Implementation%20of%20the%20Project%20of%20Construction%20and%20Reconstruction%20of%20Line%20Infrastructure%20Structures%20of%20Particular%20Importance%20to%20the%20Republic%20of%20Serbia_0.pdf

Корисници експропријације могу бити РС, АП Војводина, градови, град Београд, општине, јавни фондови, јавна предузећа, предузећа која су основана од стране јавних предузећа, као и предузећа чији је већински капитал у власништву горе набројаних институција.

Експропријација може бити потпуна или непотпуна. Потпуном експропријацијом право власништва се преноси на корисника експропријације док сва права претходног власника престају. Непотпуна експропријација даје кориснику експропријације одређена права службености на експроприсаној имовини, или закуп на одређено време на имовини (који у оба случаја не могу трајати дуже од три године). На крају службености или закупа, пуно право власништва се враћа сопственику, а имовина враћена у стање пре експропријације.

Власници непокретне имовине која је делимично експроприсана имају права да захтевају експропријацију целокупне непокретности и одговарајућу накнаду уколико се власник експроприсане имовине ставља у тежак економски положај или уколико је преостала имовина постала бескорисна или тешка за коришћење - непожељна. По закону, овај захтев се може поднети у року од две године од дана завршетка изградње објекта за које је експропријација спроведена.

Опште је правило да се накнада за експроприсану имовину исплаћује у готовом новцу, ако закон не прописује другачије. Али на основу истог закона, у случају експропријације земљишта ради изградње линијске саобраћајне инфраструктуре (пут, аутопут, цевовод...) накнада за то земљиште одређује се давањем у својину ранијем сопственику другог одговарајућег пољопривредног земљишта исте културе и класе или одговарајуће вредности у истом месту или ближој околини. Ако корисник експропријације није у могућности да понуди одговарајуће пољопривредно земљиште, накнада се одређује у новцу.

Закупцу стана у државном или друштвеном власништву или носиоцу права становања на експроприсаном стану или згради (кући) корисник експропријације ће обезбедити одговарајуће право (коришћења, закупа или становања) на другој, еквивалентној, државној или друштвеној непокретности у близини.

Корисник експропријације нема право да ступи у посед експроприсане непокретности пре дана правоснажности одлуке о накнади, односно пре дана закључења споразума о накнади за експроприсану непокретност, осим ако Законом о експропријацији није другачије одређено. Ово се не примењује у случајевима невољног расељавања.

Постоје и случајеви који су изузетак а то је да се, на захтев корисника експропријације може се одлучити да се кориснику експропријације непокретност преда одмах по коначности одлуке о експропријацији, обезбеђујући да је корисник експропријације утврдио потребне елементе за одређивање висине накнаде за експроприсани објект по одредбама Закона.

2.4 Поступак експропријације

У наставку је хронолошки приказан поступак експропријације, онако како је дефинисан Законом о експропријацији:

- Утврђивање јавног интереса: Народна скупштина доношењем закона, или Влада својом одлуком, у року од 90 дана утврђује јавни интерес за одређени развојни пројекат, чиме

се омогућава експропријација за стицање земљишта и других непокретности. Закон о експропријацији наводи институције, субјекте и органе која испуњавају услове да стекну својство корисника експропријације.

- Почетак поступка: поступак започиње подношењем предлога за експропријацију од стране корисника експропријације надлежном органу (општинској управи општине у којој се непокретност налази). Предлог, поред других информација, обавезно садржи тачан попис имовине која се експроприше, списак власника непокретности, као и доказе о обезбеђеним средствима за експропријацију у висини предвиђеног буџета, или банкарску гаранцију у истом износу, којима се обезбеђује исплата накнаде за експропријацију, у складу са прописима којима се уређују јавне финансија.
- Укључивање заинтересованих странака: пре доношења решења о експропријацији надлежни орган општинске управе саслушаће сопственика непокретности о чињеницама од значаја за експропријацију непокретности. Ако су испуњени сви услови, доноси се решење о експропријацији.
- Накнада: корисник експропријације дужан је да поднесе писмену понуду о облику и висини накнаде у року који не може бити дужи од 15 дана од дана правоснажности решења о експропријацији засновану на процени вредности имовине дате од стране одговарајућег, надлежног органа.
- Општинска управа ће без одлагања проследити понуду власнику имовине која ће бити експроприсана, и прикупиће информације које могу бити од значаја за висину надокнаде од других институција и организација. Споразум о накнади не може бити у супротности са одредбама Закона о експропријацији.
- Судска надлежност: Ако корисник експропријације и власник експроприсане непокретности не постигну споразум о накнади у року од два месеца од дана правоснажности решења о експропријацији, општинска управа ће без одлагања проследити документа надлежном суду који ће одредити висину накнаде по хитном поступку.

2.5 ЗАКОН О ПОСЕБНИМ ПОСТУПЦИМА РАДИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ РАПОЈЕКАТА ИЗГРАДЊЕ И РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ЛИНИЈСКИХ ИНФРАСТРУКТУРНИХ ОБЈЕКТА ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ¹²

Овај закон примењује се на пројекте изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију. Пројекти од посебног значаја за Републику Србију, у смислу овог закона, јесу пројекти изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката који утичу на свеукупни развој Републике Србије, равномерни регионални и локални економски развој, међународно, регионално и унутрашње територијално повезивање, унапређење конективности, спречавање девастирања делова територије Републике Србије, обезбеђивање и унапређење основних животних потреба становништва, социјалног развоја и заштите животне средине, чиме се побољшава укупни животни стандард грађана Републике Србије. Законом су утврђени потенцијални корисници експропријације, дефинисане су посебни поступци експропријације, издавања дозвола и поступци одобрења како би се

¹² English version of the Law available at the website of the Ministry of Construction, Transport and Infrastructure, https://www.mgsi.gov.rs/sites/default/files/LAW%20on%20Special%20Procedures%20for%20the%20Implementation%20of%20the%20Project%20of%20Construction%20and%20Reconstruction%20of%20Line%20Infrastructure%20Structures%20of%20Particular%20Importance%20to%20the%20Republic%20of%20Serbia_0.pdf

створило окружење за ефикасну имплементацију пројеката од посебног значаја за Републику Србију.

На поступак рехабилитације, одржавања, обнове, модернизације и других радова на линијском инфраструктурном објекту, примењују се одредбе закона који уређују ту врсту линијског инфраструктурног објекта, осим ако овим законом није друкчије одређено. Новина овог Закона је решење у случају да у току изградње објекта, односно извођења радова, настану измене у односу на издату грађевинску дозволу извођењем радова ван појаса експропријације, у односу на парцеле на којима су изведени ови радови, пред надлежним органом за имовинскоправне послове покреће се поступак закључења поравнања између корисника експропријације и власника парцеле које има елементе решења о експропријацији, без спровођења претходних радњи у поступку експропријације.

Уколико није другачије дефинисано овим Законом поступак прибављања земљишта ће се водити према одредбама Закона о експропријацији.

Утврђивање јавног интереса: Јавни интерес за експропријацију, административни пренос и непотпуну експропријацију непокретности ради изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију, у складу са одговарајућим планским документима којима је предвиђена изградња таквих објеката, утврђује се одлуком Владе на предлог министарства надлежног за послове грађевинарства.

Отпочињање поступка експропријације: Поступак почиње истоветно како је то уређено Законом о експропријацији подношењем предлога од стране корисника експропријације релевантним управним органима (територијално надлежне локалне самоуправе). Предлог између осталог садржи и детаље о власницима и имовини за коју се предлаже експропријација, Доказом о обезбеђеним средствима за експропријацију сматра се потврда о обезбеђеним средствима у буџету корисника експропријације, односно овлашћење или други инструмент обезбеђења плаћања накнаде.

Пројекат препарцелације: За потребе експропријације за изградњу линијских инфраструктурних објеката у циљу деобе катастарских парцела израђује се пројекат парцелације и препарцелације осим у случају да је план препарцелације садржан у планском документу, није потребна израда пројекта парцелације и препарцелације. Деоба катастарских парцела спроводи се само кроз катастарски операт, ван управног поступка и о спроведеној деоби се не доноси посебно решење.

Укључење заинтересованих страна: Пре доношења одлуке о предлогу Власник непокретности је дужан да се изјасни о предлогу за експропријацију најкасније у року од пет дана од дана добијања предлога за експропријацију, писаним путем или на записник код надлежног органа. Ако у току поступка надлежни орган наиђе на чињеницу за коју сматра да је потребно извести додатне доказе, може заказати усмену расправу.

Власници који нису доступни органу као и непознати власници: Ако и након што су исцрпљенсва сва средства, власник имовине не буде утврђен том лицу поставиће се привременог заступник који има права и обавезе утврђене законом којим се уређује општи управни поступак.

Решење о експропријацији: надлежни орган одмах, а најкасније у року од пет дана, уз испуњење и других услова прописаних овим законом, доноси решење о експропријацији непокретности.

Правни лек: Против решења може се изјавити жалба министарству надлежном за послове финансија, у року од осам дана од дана достављања решења.

Накнада: По правноснажности решења о експропријацији, стичу се услови за покретање поступка за споразумно одређивање накнаде за експроприсану непокретност, у складу са одредбама закона

којим се уређује експропријација. Од дана подношења предлога за експропријацију до дана доношења првостепеног решења о експропријацији, странке могу закључити поравнање.

Накнаде за земљиште: Процену тржишне вредности земљишта врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима. Уколико нема довољно елемената за процену тржишне вредности, а у другим јединицама локалне самоуправе је већ вршена експропријација земљишта истих или сличних карактеристика за изградњу линијских инфраструктурних објеката, дужан је да приликом процене тржишне вредности земљишта узме у обзир и податке о процењеној тржишној вредности тог земљишта.

Накнада за биљне засаде и непокретну имовину на земљишту: поступак одређивања накнаде води се по одредбама Закона о експропријацији.

Судска надлежност: Уколико у року од 2 месеца након правоснажности решења о експропријацији није постигнут споразум о накнади, управни орган списе предмета упућује без одлагања надлежном суду. Поступак одређивања накнаде пред судом је хитан.

2.6 Стандард Светске банке за откуп земљишта, ограничења у коришћењу земљишта и невољно расељавање (ECC5)

Сви пројекти које финансира Светска банка, а који укључују прибављање земљишта, ограничења његовом коришћењу и невољно расељавање подлежу захтевима стандарда ECC5¹³. Да ли је примена ECC5 обавезна утврђује се у поступку процене утицаја на животну средину и друштвено окружење х питања која представља захтев стандарда ECC1. У складу са стандардима за животну средину и социјална питања (ECC) Светске банке, Зајмопримац је дужан да изradi Анализу социјалних питања да би се проценила питања везана за социјалну политику у оквиру подручја утицаја пројекта и њихово тренутно стање, нарочито у погледу испуњавања захтева ECC, укључујући социјалне утицаје повезане са откупом земљишта, ограничењима у употреби земљишта и невољним расељавањем.

Анализа социјалних питања (СА) ће обухватити компоненте или активности које се не финансирају као део Пројекта, како би се утврдила релевантност ECC за такве активности, укључујући и пратеће компоненте, у значењу које им је дато ECC. У сврху ECC и пројекта Светске банке, “пратеће компоненте” означава компоненте или активности које се не финансирају као део пројекта, а по мишљењу Светске банке могу се: (а) директно или значајно приписати пројекту; (б) спроведене су, или планиране да се спроведу током пројекта; и (ц) потребне су да би пројекат био изводљив, и без пројекта не би могле бити изграђене, проширене или спроведене.

Политика описује процедуре и инструменте за ублажавање неповољних ефеката, економских и социјалних утицаја који могу настати. ECC5 се активира увек када откуп земљишта или ограничења у коришћењу земљишта могу изазвати физичко расељавање (премештање, губитак стамбеног земљишта или смештаја), измештање пословних активности (услед губитка имовине или ресурса, и/или

¹³ <http://pubdocs.worldbank.org/en/837721522762050108/Environmental-and-Social-Framework.pdf#page=29&zoom=80>

губитка приступа имовини или ресурсу што води ка губитку извора прихода или средстава за живот), или обоје.

Општи циљеви ECC5 су следећи:

- Избећи, или макар свести на најмању могућу меру невољно расељавање разматрањем другачијих пројектних решења .
- Избећи принудно расељавање.
- Ублажити штетне социјалне и економске последице откупа земљишта или ограничавања права појединаца обухваћених пројектом: (а) обезбеђивањем надокнаде за губитак имовине у висини трошкова њене потпуне замене; и (б) подржати лица обухваћена расељавањем у њиховим напорима да поправе животне услове и животни стандард, или најмање да их поврате, у реалним условима, до нивоа пре пресељења или на ниво пре почетка имплементације пројекта, који год да је виши.
- Побољшати услове живота физички расељених сиромашних или угрожених лица омогућавањем адекватног смештаја, приступа услугама и објектима, и сигурног поседа.
- Све активности расељавања треба осмислити и спровести као одрживе развојне програме тако што ће се обезбедити довољни инвестициони ресурси како би се лицима обухваћеним расељавањем обезбедила директна корист од пројекта.
- Обезбедити да се активности расељавања планирају и спроведу уз одговарајуће обавештавање јавности, инклузивне консултације и информисано учешће оних који ће бити расељени.

2.4 Упоредна правна анализа

Циљеви стандарда за откуп земљишта, ограничења у коришћењу земљишта и невољно расељавање (ECC5) су јасни у настојању да се принудно расељавање изазвано експропријацијом земљишта избегне кад год је то изводљиво, а уколико то није могуће треба применити принципе накнаде за изазване утицаје на сва лица под утицајем пројектних активности, како би се њихови извори егзистенције довели на ниво који је најмање једнак ницоу пре почетка пројектних активности. Уопштено речено, институционални оквир за експропријацију у Србији није у потпуности у складу са ECC5, а најочигледније разлике односе се на захтеве за надокнаду трошкова замене за земљиште у односу на национални захтев за накнаду земљишта по тржишној вредности без плаћања пореза и накнада које су настале као обавеза услед експропријације као дела накнаде. Поред тога, национални закон укључује смањење вредности за износ амортизације и не признаје неформалне кориснике, станаре и лица без правног основа. Такође не захтева посебан механизам за решавање притужби на пројекат, анализу социјалних питања, податке разврстане по полу, има ограничен поступак јавних консултација и не захтева пружање помоћи рањивим групама и појединцима. Табелом у наставку приказан је преглед детаља којим се закон о експропријацији разликује од ECC5 и препоруке за отклањање и / или ублажавање таквих разлика како би се испунили захтеви ECC5.

Табела 1 – Упоредна правна (ГАП) анализа

Тема Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Инструменти расељавања, попис и анализа социјалних питања	<p>Једини документи који се у том смислу израђују јесу део грађевинских пројеката. Елаборат о експропријацији је својеврсна база података без третирања социоекономских питања.</p>	<p>Акциони планови расељавања се израђују сразмерно ризицима и утицајима повезаним са (под) пројектима. РФП се израђује у ситуацији када нису доступне информације о природи или обиму откупа земљишта или ограничењима у употреби земљишта. Попис и анализа социјалних питања морају бити обавезни како би се идентификовао сва лица под утицајем пројектних активности, њихове демографске и социоекономске карактеристике, попис имовине, величина губитака и обим расељења, информације о осетљивим групама или особама, као и додатне процене које Светска банка може сматрати релевантним.</p>	<p>РПФ и РАП-ови, израђују се у складу са ЕСС5, као и са захтевима домаћих закона. Попис и анализа социјалних питања спроводе се у складу са захтевима Светске банке, као и захтевима националног законодавства.</p>

Те ма	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Избегавање умањење невољног расељавања	и Не постоје посебни захтеви за умањење невољног расељавања, мада је вишекритеријумска анализа део процеса прилагођавања техничких решења пројеката.	Не постоје посебни захтеви за умањење невољног расељавања, мада је вишекритеријумска анализа део процеса прилагођавања техничких решења пројеката	Невољно расељавање треба избећи тамо где је могуће или свести га на најмању меру, истраживањем свих оправданих алтернативних пројектних решења. Зајмопримац ће размотрити могуће алтернативна пројектна решења како би се избегла или барем смањила потреба за расељавањем.	Јединица која спроводи пројекат настојати да сведе на најмању физичко и / или економско расе- љење Све алтернативе и мере које се и- спробају како би се избегао или умањило утицај биће евидентиране у и- звештају (месечном тримесечном) извештају који захте-

Тема	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Јавне консултације о експропријацији, не постоје захеви за јавне консултације, осим у фази просторног планирања према Закону о планирању и изградњи.	Власници с уписаним правом (формални власници) се контактирају само у поступку експропријације, не постоје захеви за јавне консултације, осим у фази просторног планирања према Закону о планирању и изградњи.	Власници с уписаним правом (формални власници) се контактирају само у поступку експропријације, не постоје захеви за јавне консултације, осим у фази просторног планирања према Закону о планирању и изградњи.	Током припреме и имплементације инструмената пресељења потребно је спровести консултације са лицима и заједницама под утицајем пројектних активности, локалним властима и другим заинтересованим странама током свих фаза Пројекта.	Национално законодавство не п... јавне консултације са лиц... заједницама под утицајем пр... активности у мери у којој их предв... Јединица ће оучинити јавно до... РПФ и РАП (уколико се така... израђује) лицима под утицајем пр... активности и заинтересованим стр... спровести консултативне састанке... описано у овом РПФ током св... Пројекта.

Тема	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
<p>Попис и датум пресека подобности за накнаду и</p>	<p>Улагања која су извршена након обавештења о предлогу експропријације неће бити надокнађена, осим ако такве инвестиције нису биле неопходно потребне.</p>	<p>Уобичајено је да се за датум пресека узима датум почетка пописа. Датум пресека такође може да буде датум дефинисања пројектног подручја, пре почетка пописа, под условом да је обављено ефикасно информисање јавности о дефинисаном пројектном подручју, укључујући и систематско континуирано информисање након дефинисања пројектног подручја, како бе се спречио даљи прилив становништва.</p>	<p>Датум пресека одговара сваком датуму када се званични за утврђивање јавног интереса надлежном органу. Ово ће Б објавити и објавити на својој звани страници, у локалним новинама огласним таблама о локал самоуправама и просторима заједница често и често обавештавајући ширу јавност, вла кориснике о датуму пресека и особе које пројектом погођена ли контактирати за додатне информације. Ове информације ће садржати поз упозорења да лица која се на пројектном подручју након пр датума могу бити уклоњена без н</p>	

Тема	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Подобност накнаду	Закон о експропријацији препознаје само раније сопственике (власнике) и лица којима се право својине признаје у складу са другим законима (фактички власници).	Закон препознаје само раније сопственике (власнике) и лица којима се право својине признаје у складу са другим законима (фактички власници).	У складу са ЕСС5 Светске банке у категорију лица на које се може односити подобност за накнаду спадају и они који немају признато законско право на земљиште које су заузели (ако су били присутни на датум пресека).	Накнада и помоћ за лица под утицајем пројектних активности која су признато законско право или потраживања спроводиће се у складу са принципима и правима предвиђеним у матрици права овог РПФ-а, уколико су били присутни на подручју захвата пројектом у тренутку пресека. Накнада имовина ће бити пописана и процењена, а све мере биће евидентирани у истраживањима (месечном и тромесечном) извештају о напредовању пројекта.
Методологија за процењивање накнаде имовину	Накнада за одузимање права својине мора бити најмања једнака тржишној цени. Накнада се умањује за износ амортизације (или се укључује смањењем процене тржишне вредности). Закон о експропријацији не спомиње изричито надокнаду трошкова уписа права и пореза на пренос.	Накнада за одузимање права својине мора бити најмања једнака тржишној цени. Накнада се умањује за износ амортизације (или се укључује смањењем процене тржишне вредности). Закон о експропријацији не спомиње изричито надокнаду трошкова уписа права и пореза на пренос.	Накнада треба да буде једнака пуном трошку замене без амортизације.	Накнада лицима под утицајем пројектних активности ће бити најмање једнака вредности замене као што је предвиђено у матрици за остваривање права овлашћених пројектом.

Те ма	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Депозитни рачун	Не постоји обавеза за полагањем средстава на посебни депозитни рачун. Међутим, корисник експропријације је дужан да достави доказ о обезбеђеним финансијским средствима за накнаду пре почетка експропријације. Уколико се накнада одређује у судском поступку суд може наложити полагање средстава у судски депозит.	Накнада се умањује за износ амортизације (или се укључује смањењем процене тржишне вредности). Закон о експропријацији не спомиње изричито надокнаду трошкова уписа права и пореза на пренос.	Уколико постоје значајне потешкоће у вези са исплатом накнаде одређеним лицима под утицајем пројектних активности, у изузетним случајевима, уз претходну сагласност Светске банке, Јединица може да депонује накнаду (увећану за неподвижене околносту) на посебан рачун уз припис камате или сличан рачун.	Средства за накнаду коју п РАП/РПФ, укључујући непре трошкове, могу се депоновати на р камату, ако је потребно, али изузетним околностима и уз пр одобрење Светске банке. Деп средства за накнаде ће бити д након што се испуне услови за исп

Тема	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Ступање у посед	<p>У посед експроприсане непокретности се може ступити када је споразум о накнади закључен или када одлука о накнади донета у судском поступку постане правоснажна. Међутим, ако корисник експропријације може да докаже хитност или да ће претрпети штету услед неступања у посед, министарство надлежно за послове финансија може дозволити ступање у посед пре плаћања накнаде, што се у пракси често дешава.</p>	<p>У посед експроприсаних непокретности може се ступити након што је потписан споразум о накнади или када је одлука суда о утврђивању облика и висине наканде постала правоснажна. Међутим, уколико корисник експропријације докаже хитност или да ће услед одлагања уласка у посед претрпети штету, дозвољава се ступање у посед пре плаћања наканде, што се у пракси неретко дешава.</p>	<p>Правило је да се у посед ступа тек након потпуне исплате накнаде. У одређеним случајевима могу постојати значајне потешкоће у вези са исплатом накнаде одређеним лицима под утицајем пројектних активности, на пример, у случајевима када су сви покушаји контактирања власника неуспешни, када су лица под утицајем одбила накнаду која им је понуђена у складу са одобреним планом, или када спорови у вези са власништвом над земљом или имовином подлежу дуготрајним правним поступцима, Зајмопримцу се може дозволити да уђе у посед, искључиво уз претходну сагласност Светске банке и приложен доказ да су одговарајућа средства стављена на посебан рачун депозита.</p>	<p>Правило је да се у посед ступити тек након исплате (или полагањем таквог и депозитни рачун). У одбијања понуде, земљи припадајућа имовина не преузети након што су с једнака понуђеним увећан осигурана и положена на рачун депозита уз припис и уз претходно одобрење одлуку Министарства финансија дозволи за ступање у доноси за сваки појединачни случај, у складу са Законом</p>

Те ма	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Подршка у прелазном периоду привикавања	Закон о експропријацији не предвиђа овакав облик подршке током период прилагођавања	Закон о експропријацији не предвиђа овакав облик подршке током период прилагођавања	По потреби, лицима чије се пословне активности измештају биће обезбеђена подршка за прилагођавање након расељавања у временском периоду који ће вероватно бити потребан да поврате приходе, ниво производње и животни стандард. Подршка у периоду привикавања може да укључи: компензацију за губитак засада и природних добара, накнаду предузећима за изгубљену добит, односно плаћање изгубљене зараде запосленима који су погођени измештањем предузећа.	Јединица ће осигурати да расељени добију прелазну подршку у складу са РПФ.
Губитак бенефиција прихода раднике запослене	Накнада за губитак прихода у вези са експропријацијом је ван оквира релевантног закона. Такав губитак надокнађује се судском одлуком о основаности захтева и износу који треба да се исплати	Накнада за губитак прихода у вези са експропријацијом је ван оквира релевантног закона. Такав губитак надокнађује се судском одлуком о основаности захтева и износу који треба да се исплати	Поред накнаде до износа пуне вредности замене и помоћи у прелазном периоду, расељеним лицима се мора помоћи у њиховим напорима да побољшају, или бар обнове изворе прихода и животни стандард.	Локацијски специфичан РАП м садржи мере за адекватну подршку помоћ сразмерно утицају, како пре мостови јаз, а све мере морају бити демонстриране и документоване и који је прихватљив за Светску банку.

Те ма	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Родни аспекти	Мушкарци и жене уживају једнака права у Републици Србији, укључујући и могућност да имају формална права својине на имовини.	Мушкарци и жене уживају једнака права у Републици Србији, укључујући и могућност да имају формална права својине на имовини.	Ставови и мишљења жена морају се чути кроз консултације и њихови интереси морају се узети у обзир у свим аспектима. Документација о власништву или становању, као што је власнички лист или уговор о закупу, треба да буде издата на име оба супружника. Други облици помоћи при расељавању, као што је обука, приступ кредитима и могућностима запошљавања, треба да буду једнако доступни мушкарцима и женама и прилагођени њиховим потребама.	Посебно у неким руралним подучешће жена у консултацијама мора бити ограничено. Уколико је потребно одржати јавне консултације на искључиво женама. Документација о власништву и становање треба да гласи на име супружника, а други облици помоћи при расељавању, као што је обука, кредитним средствима и могућностима запошљавања, треба да буду доступна женама и прилагођена њиховим потребама.

Те ма	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Жалбени механизам (ГМ)	Поред званичних институција и правних механизма, друге процедуре за решавање жалби нису предвиђене.	Поред званичних институција и правних механизма, друге процедуре за решавање жалби нису предвиђене	Зајмопримац је дужан да успостави делотворан жалбени механизам у што ранијој фази поступка. Механизам ће бити у складу са овим ЕСС10, како би специфични приговори лица под утицајем пројектних активности и/или чланова локалних заједница, у вези са накнадом и пресељењем, могли бити благовремено примљени и решени.	Јединица ће успоставити механизам који је специфичан за Пројекат, као што је описано узимајући у обзир ризике и неутрицаје Пројекта. Успоставиће адмовољне и приступачне процедуре за разрешавање спорова посред треће стране, насталих као последица расељавања; ови механизми за решавање жалби треба да узму у обзир расположивост правосудних ресурса и обичајне и традиционалне мере решавања спорова.

Тема	Закон о експропријацији	Закон о посебним поступцима	ЕСС5 Светске банке и прихваћене међународне добре праксе	Разлике и мере за премошћавање
Мониторинг и евалуација	Закони РС не захтевају посебне процедуре за мониторинг,осим оних које спроводи корисник експропријације.	Закони РС не захтевају посебне процедуре за мониторинг,осим оних које спроводи корисник експропријације	Зајмопримац ће успоставити процедуре за мониторинг и евалуацију активности из плана расељавања и по потреби предузети корективне мере ради испуњавања циљева ЕСС. Активности мониторинга сразмерне су очекиваним ризицима и утицајима Пројекта. За све пројекте који имају значајан утицај невољног расељавања, Зајмопримац задржава компетентне стручњаке који надгледају извршење плана расељавања и по потреби предлажу корективне акције, старају се о примени ЕСС и израђују периодичне извештаје о мониторингу.	Јединица је одговорна за мониторинг и сагласно захтевима предвиђеним РПФ и будућим РАП спецификација локације. Све мере мониторинга евалуације биће демонстриране и документоване на начин који је прихватљив за Светску банку. Евидентиране у интерном периодичном извештају (месечном или тромесечном) извештају о напретку пројекта. Лице која извршавају пројектне активности консултована током процеса мониторинга како је описано у поглављу о СЕЛ о

3. Стратегије расељавања за потребе Пројекта

3.1 Основни принципи

Основни принципи расељавања који ће регулисати све активности Јединица и активности које се спроводе у име Јединица, као и пратеће компоненте (у значењу које им је дато у овом РПФ) биће укључени у све локацијски специфичне РАП. Они се могу укратко резимирати на следећи начин:

- Неволно расељавање треба избегавати, или тамо где избегавање није могуће, свести га на најмању меру, разматрањем свих изводљивих алтернативних пројектних решења.
- Поступци расељавања и надокнаде спроводе се у складу са законима Републике Србије и стандардом Светске банке (ЕСС5), с тим што се за потребе овог Пројекта примењују они захтеви који су строжији (повољнији за лица под утицајем пројектних активности).
- Сва лица под утицајем пројектних активности ће добити надокнаду за своје губитке по вредности замене и пружиће им се додатна помоћ која је адекватна утицају и прилагођена њиховим индивидуалним потребама, ради обнављања животних услова до нивоа који је најмање једнак оном који су имали пре расељавања.
- Одузимање земљишта и повезаних припадака дозвољено је само након исплате накнаде (што укључује и депоновање износа накнаде у депозитни рачун или сличан рачун),
- Усвајање и примена посебних мера како би се спречило да угрожене и осетљиве групе/појединци буду несразмерно погођени неповољним утицајима Пројекта.
- Поред обавезног укључивања заинтересованих страна и јавних консултација, Јединица ће одржавати отворене канале за дијалог са заинтересованим странама, лицима и заједницама погођеним утицајем, током трајања под-пројекта.
- Јединица ће пратити и оцењивати имплементацију РАП и исходе, а све мере ће бити демонстриране и документоване на начин који је прихватљив за Светску банку, и биће евидентирани у интерном периодичном (месечном или тромесечном) извештају који захтева финансијска институција.

3.2 Очекивани утицаји расељавања

Како потпројекти још нису одређени, степен, обим и врста утицаја расељавања још увек нису процењени. Када исти потпројекти, биће предмет скрининга и социјалне анализе како би се утврдили и проценили потенцијални социјални ризици и утицаји предложених подпројекта. Ови процеси и њихови резултати, који укључују мере ублажавања штетних ефеката, биће документовани као део пакета Пројекта/Подпројекта, као што је описано у Поглављу 4.1 овог документа.

3.3 Датум пресека

Како би се спречиле спекулације о земљишту и имовини, прилив и задирање у пројектно подручје, утврдиће се крајњи датум за стицање права на накнаду. То ће одговарати датуму када се захтев за утврђивање јавног интереса за експропријацију подноси надлежном органу. Истовремено ће отпочети и

поступак евидентирања власника и имовине. Обавештење да је захтев поднет, информација о почетку евидентирања и периоду његовог трајања као и обавештењем о мораторијуму, биће јавно објављено коришћењем:

интернет странице ЈЕдинице за имплементацију пројекта (<http://www.mgsi.gov.rs>

интернет странице Тима за имплементацију у Инфраструктури железница Србије,

((<https://infrazs.rs/>=

интернет странице Тима за имплементацију у „Србија Воз“ <https://www.srbvoz.rs/>

интернет странице Тима за имплементацију у „Србија Карго“

<http://portal.srbcargo.rs/kargoportal/>)

интернет странице Тима за имплементацију у „Дирекцији за Железнице“

<http://www.raildir.gov.rs/>

интернет страница и огласних табли локалних општина, и

најава у штампаним медијима.

Сва питања или захтеви за појашњењем о ефектима и последицама пресечног датума могу се упутити жалбеном механизму за пројекат одређеним каналима како је предвиђено у поглављу 6.

Лица која се затекну које задрже пројектно подручје након пресечног датума немају право на накнаду или било који други облик помоћи у пресељењу.

3.4 Критеријуми подобности за остваривање права

Лице које стиче право на накнаду је свако лице које докаже постојање правног основ за исплату накнаде. Утврђивање критеријума за остваривање права ће бити реализовано на основу пописа сопственика и имовине под утицајем Пројекта, у циљу омогућавања потпуне накнаде у складу са матрицом за остваривање права. Сва лица под утицајем пројектних активности идентификована пре датума пресека, имаће право на накнаду у складу су принципима накнаде које прописује закон, овај РПФ и ЕСС5, при чему ће строжији захтеви преовладати (који су повољнији за лица под утицајем пројектних активности).

Појам лица под утицајем пројектних активности је дефинисан на такав начин да укључи следеће категорије:

- Лица под утицајем пројектних активности са законским правом власништва, која су изгубила целокупно или део земљишта;
- Лица под утицајем пројектних активности са законским правом власништва, која поседују непокретну имовину изграђену са, или без грађевинских дозвола на земљишту које је предмет експропријације;
- Лица под утицајем пројектних активности, која су законити власници предузећа која су погођена губитком целокупног, или дела земљишта на коме се предузећа налазе.
- Лица под утицајем пројектних активности која су законити власници сточарских објеката или погона за прераду пољопривредних производа погођених губитком целокупног, или дела земљишта на коме се предметни објекти налазе;
- Лица под утицајем пројектних активности која имају законско право закупа приватног, или јавног земљишта;

- Лица под утицајем пројектних активности са законитим правом власништва над земљиштем које ће бити предмет привременог заузећа у току извођења грађевинских радова;
- Лица под утицајем пројектних активности без законског права власништва над пољопривредним земљиштем, односно земљиштем на коме се налази предузеће, али чији извор егзистенције директно зависи од погођеног земљишта или предузећа (на пр. они који раде на угроженом пољопривредном земљишту, односно који раде у предузећима која се налазе на угроженој локацији);
- Лица под утицајем пројектних активности која немају законско право власништва или коришћења, али који су успоставили корисничко право над јавним или приватним земљиштем путем улагања у непокретну имовину, засаде, шуме, дрвеће, стабла воћа која дају плодове, винограде, укључујући време неопходно за њихово подизање; и
- Лица која немају формално-правно власништво или законско право својине на предметно земљиште које су заузели пре датума пресека; и
- Сви јавни објекти у оквиру локалне заједнице који су захваћени пројектом ће такође бити реконструисани, или ће заједници бити обезбеђена помоћ због губитка приступа тим заједничким објектима.

3.5 Матрица права

Права по основу релевантних категорија утицаја, као и категорија лица под утицајем пројектних активности која се квалификују за остваривање ових права, биће примењена у складу са матрицом за остваривање права која је усвојена овим РПФ. Као опште правило, у случају:

- Када људи који живе у подручју које је обухваћено Пројектом морају да се преселе на другу локацију биће им понуђено да се одреде за неко од изводљивих решења у погледу расељавања, укључујући одговарајући стамбени простор у замену, или новчану надокнаду у вредности замене и биће им обезбеђена помоћ приликом пресељења у складу са потребама појединих група расељених лица, посебно водећи рачуна о њиховој изгубљеној имовини;
- Особама чије су пословне активности измештене, а чији су извори прихода и примања претрпели штетне последице, обезбедити прилику да побољшају, или макар поврате исти ниво прихода, обим производње и животни стандард.

Преглед свих права, критеријума које је потребно испунити за остваривање права на накнаду и методе за процену права на накнаду по основу расељавања у склопу овог РПФ налази се у матрици за остваривање права (Табела 2).

Табела 2 - Матрица за остваривање права

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Економско измештање		
Земљиште		
Пољопривредно земљиште без обзира да ли се ради о потпуном или непотпуном расељавању	Особе које имају или полажу законска права на земљиште која су призната, или их је могуће признати у складу са домаћим прописима	Земљиште у замену исте или веће вредности у непосредној близини или околини експроприсаног земљишта са свим трошковима расељавања и административним таксама које су потребне за пренос права власништва, ако их има; или, Новчана накнада према вредности замене + Додатак и подршка у прелазном периоду привикавања, у износу од 3 минималне зараде на републичком нивоу.
	Закупци са важећим правом који обрађују пољопривредно земљиште у складу са уговором	Накнада за сва побољшања на земљишту (попут система за наводњавања). Надокнада ће се исплатити по заменским трошковима. + Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме + Нето губитак прихода током прелазног периода (одређен у периоду пописа)

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
	Лица која немају формална законска права власништва над земљиштем (али средства за живот обезбеђују коришћењем пољопривредног земљишта)	<p>Лица под утицајем пројектних активности без формалних законских права која су била поседу обрађеног земљишта на датум пресека неће добити накнаду земљишта, али имају права на накнаду за сва улагања на земљишту по вредности замене, и биће им понуђено на коришћење друго земљиште у сигуран закуп државног земљишта на дужи период кор ишћења; или надокнаду трошкова за проналажење одрживе алтернативне локације,</p> <p>+</p> <p>Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме</p> <p>+</p> <p>Нето губитак прихода током прелазног периода (одређен у периоду пописа)</p> <p>+</p> <p>Додатак и подршка у прелазном периоду у износу од 3 минималне зараде на републичком нивоу.</p>

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Грађевинско земљиште које се користи за пословне активности без обзира да ли се ради о потпуном или непотпуном расељавању	Власници који имају формална законска права власништва, укључујући оне који полажу права која су призната законом, или корисници грађевинског земљишта које је јавно или у државном власништву и власници национализоване имовине	<p>Новчана накнада према вредности замене, или;</p> <p>По захтеву власника имовине, уколико су испуњени законски услови, земљиште у замену исте или веће вредности у непосредној близини или околини експроприсаног земљишта са свим трошковима расељавања и административним таксама које су потребне за пренос права власништва, ако их има.</p> <p>+</p> <p>Накнада за сва извршена улагања у земљиште. Надокнада се исплаћује по вредности замене</p> <p>+</p> <p>Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме</p> <p>+</p> <p>Нето губитак прихода током прелазног периода (одређен у периоду пописа)</p> <p>+</p> <p>Додатак и подршка у прелазном периоду привикавања у износу од 3 минималне зараде на републичком нивоу..</p>
	Закупац са важећим правом на основу уговора о закупу	<p>Накнада за сва извршена улагања у земљиште Накнада се исплаћује по вредности замене</p> <p>+</p> <p>Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме</p> <p>+</p> <p>Нето губитак прихода током прелазног периода (одређен у периоду пописа)</p> <p>+</p> <p>Земљиште у замену за закуп, ако је закупљено земљиште било државно, Транзициона накнада за период проналажење алтернативног земљишта која је једнака износу 3 минималне зараде на републичком нивоу</p> <p>+</p> <p>Накнада свих унапред плаћених закупнина које нису искоришћене</p>

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
	Лица под утицајем пројектних активности која немају формална законска права власништва	Лица под утицајем пројектних активности без формалних законских права која су била поседу земљишта на датум пресека неће добити накнаду за земљиште, али имају права на накнаду за сва улагања на земљишту по вредности замене. Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме + Нето губитак прихода током прелазног периода (одређен у периоду пописа) + Земљиште у замену за закуп, ако је закупљено земљиште било државно, Транзициона накнада за период проналажење алтернативног земљишта која је једнака износу 3 минималне зараде на републичком нивоу
Земљиште које постане неупотребљиво - грађевинско или пољопривредно	Власници који имају формална законска права власништва или корисници грађевинског земљишта које је јавно или у државном власништву	У случају да преостало земљиште постане неупотребљиво, оно може бити предмет експропријације на захтев лица које је под утицајем пројектних активности са исплатом накнаде која је у складу са врстом имовине по матрици. Економска исплативост пресоталог дела ће се утврђивати од случаја до случаја од стране независног вештака и узеће у обзир економске индикаторе као и могућност приступа имовини и питања безбедности.
ЗАСАДИ И ОБЈЕКТИ НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ АЛИ НЕ СТАМБЕНИ		

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Губитак годишњег приноса, који није могао бити убран пре уласка у посед	Власници засада без обзира на правни основ и врсту права над земљиштем	Новчана накнада у висини заменске вредности. Утицај на једногодишње усеве ће бити избегнут прилагођавањем времена почетка радова.
Губитак вишегодишњих биљака и шуме (воћњаци, виногради и расадници)	Власници биљака без обзира на правни основ и врсту права над земљиштем под условом да је сносио трошкове садње	Право да се плодови или дрвени материјал унеру односно уклоне + Новчана накнада у вредности замене на основу врсте, старости и производне вредности, укључујући вредност времена потребног за производњу таквих усева и изгубљени нето приход, као и трошкове евентуалног улагања (рад и радна снага), за садњу нових винограда, воћњака или сличног, до тренутка пуног плодотворног потенцијала.
Губитак младих вишегодишњих биљака – виногради и воћњаци (који још нису почели да доносе плодове)		Новчана накнада довољна за успостављање новог винограда или воћњака (рад, саднице), укључујући вредност времена потребног да се репродукује нови виноград или воћњак и нето губитак прихода.
Дрвна маса (зрела или скоро зрела)		Накнада по принципу замене по тржишној вредности „дрвета на пању“.

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Шума без зреле дрвне масе		Новчана накнада за улагање у садњу нове шуме, укључујући и вредност времена потребног за репродукцију нове шуме и нето губитак прихода.
Расадник који не доноси плодове		Новчана надокнада довољна за успостављање расадника и другог репродуктивног материјала).
Објекти који служе за смештај и узгој стоке (штале, стаје итд.)	Власници објеката за држање и узгој стоке	<p>Новчана накнада према вредности замене, или;</p> <p>По захтеву власника имовине, уколико су испуњени законски услови, одговарајућа замена имовине + трошкови расељавања и административне таксе за пренос права власништва, ако их има;</p> <p>+</p> <p>Транзициона накнада за период проналажење алтернативног земљишта која је једнака износу 3 минималне зараде на републичком нивоу</p> <p>+</p> <p>Нето губитак прихода током прелазног периода (према износу прихода на дан пописа)</p> <p>+</p> <p>Додатак и подршка у прелазном периоду привикавања, ако је потребно</p>

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Утицај на запослене у пољопривреди или прерађиваче	Радници, запослени	<p>У случају губитка месечних примања, накнада једнака износу 3 минималне зараде на републичком нивоу.</p> <p>+</p> <p>Обука за алтернативне послове ако је могуће и ако је потребно;</p> <p>+</p> <p>Приоритет у запошљавању на Пројекту, ако је могуће и на бази од случаја до случаја (у складу са анализом социјалних питања обрађеном у акционом плану расељавања)</p>
ПОСЛОВНИ ГУБИЦИ (али не пољопривредни)		
Пословни објекти (радње, канцеларије) итд.	Власници који имају формална законска права власништва (укључујући оне који полажу права која су призната законом)	<p>Новчана надокнада према вредности замене, укључујући порезе</p> <p>+</p> <p>Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме</p> <p>+</p> <p>накнада једнака износу 3 минималне зараде на републичком нивоу као подршка током проналажења алтернативне локације .</p> <p>+</p> <p>Нето губитак прихода током прелазног периода (према износу прихода на дан пописа)</p>

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
	Закупци са правом закупа који користе објекте у складу са уговором	<p>Накнада за сва побољшања на објектима (као што су реконструкција, реновирање, итд.). Накнада ће бити исплаћена према вредности замене.</p> <p>+</p> <p>Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме</p> <p>+</p> <p>акнада једнака износу 3 минималне зараде на републичком нивоу као подршка током проналажења алтернативне локације .</p> <p>+</p> <p>Заменски простор за закуп, уколико је простор закупљен од државе, или</p> <p>+</p> <p>Нето губитак прихода током прелазног периода (према износу прихода на дан пописа)</p>
	Лица под утицајем пројектних активности, власници који немају формална законска права (зграде саграђене без грађевинске дозволе на сопственом или туђем земљишту - обично на земљишту у државном власништву)	<p>Новчана надокнада према вредности замене, укључујући порезе</p> <p>+</p> <p>Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме</p> <p>+</p> <p>накнада једнака износу 3 минималне зараде на републичком нивоу као подршка током проналажења алтернативне локације .</p> <p>+</p> <p>Нето губитак прихода током прелазног периода (према износу прихода на дан пописа)</p>

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Губитак непољопривредног посла	Власници пословних активности, укључујући власнике нерегистрованих послова под условом да се не ради о делатности која је забрањена или у супротности са законом	<p>Трошкове пресељења и поновног постављања постројења, машина и друге опреме</p> <p>+</p> <p>накнада једнака износу 3 минималне зараде на републичком нивоу као подршка током проналажења алтернативне локације .</p> <p>+</p> <p>Нето губитак прихода током прелазног периода (према износу прихода на дан пописа)</p> <p>+</p> <p>Одговарајући ниво подршке за побољшање вештина ако је то потребно за обављање извора прихода (средстава за живот).</p>
Губитак непољопривредног посла	Радници, запослени	<p>Уколико дође до раскида или прекида радног односа услед експропријације једнохратна наканда у износу од 3 месечне зараде биће исплаћена према вредности пријављених прихода од зараде,</p> <p>+</p> <p>Обука за алтернативне послове ако је могуће.</p> <p>+</p> <p>Приоритет у запошљавању на пројекту, ако је могуће и на бази од случаја до случаја (у складу са анализом социјалних питања обрађеном у РП)</p>

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Стамбени објекти (куће станови) који служе као извор прихода за живот	Власници имовине	Новчана надокнада за изградњу у пуној вредности замене + Накнада трошкова пресељења (додатак за пресељење) и једнократни новчани додатак за прелазни период привикавања, уколико је закуп био једини извор прихода.
ФИЗИЧКО РАСЕЉАВАЊЕ		
Стамбени објекти (куће, станови итд.)	Власници који имају формална законска права власништва (укључујући оне који полажу права која су призната законом)	Новчана накнада по заменској вредности или; замена имовине једнаке или веће вредности, у непосредној близини или у околини експроприсане имовине, заједно са свим трошковима пресељења и административним таксама потребним за пренос права власништва, ако их има; + Исплата трошкова пресељења (додатак за селидбу) и накнада за остале трошкове током пресељења, тј. Прелазна подршка једнака тромесечној минималној заради на нивоу државе .
	Власници који немају формална законска права - зграде подигнуте на сопственом земљишту без одобрења за изградњу, подобне за легализацију	

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
	Власници који немају формална законска права - зграде подигнуте на сопственом земљишту без одобрења за изградњу, које нису подобне за легализацију	<p>Новчана накнада за зграду у вредности замене.</p> <p>+</p> <p>Могућност избора између одговарајућих стамбених решења уз сигурност поседа (ако немају сопствени стамбени простор)</p> <p>+</p> <p>Накнада за трошкове пресељења (додатак за селидбу) и накнада за остале трошкове током током селидбе и</p> <p>+</p> <p>Прелазна подршка једнака тромесечној минималној заради на нивоу државе</p>
	Закупци објеката	Плаћање трошкова пресељења (додатак за пресељење) и накнада за друге трошкове проузроковане пресељењем и једнака тромесечној минималној заради на републичком нивоу
	Закупци или носиоци станарског права на стан у државном власништву	<p>Закуп или станарско право исте врсте на еквивалентној имовини у друштвеној или државној својини у близини расељене имовине.</p> <p>Уколико државни или друштвени стан у замену није доступан у близини, лицу под утицајем пројектних активности ће бити понуђен државни или друштвени стан на већој удаљености од подручја експроприсаног стана,</p> <p>+</p> <p>Накнада за трошкове пресељења (додатак за селидбу) и накнада за остале трошкове током селидбе и једнократни новчани додатак за прелазни период навикавања, процењени на основу потенцијалних додатних трошкова, као што су повећани трошкови превоза до посла.</p> <p>+</p> <p>Помоћ за прелазни период прилагођена потребама сваке групе расељених лица.</p>

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Зграде које постану неупотребљиве	Власник зграде	<p>У случају да преостали део зграде након експропријације постане неупотребљив или постоји физичка препрека за коришћење, остали део зграде може бити предмет експропријације на захтев лица под утицајем пројектних активности.</p> <p>Накнада је обезбеђена на начин прописан за ту врсту објекта у складу са овом матрицом.</p>
Остали случајеви расељавања		
Зграде у јавној или државној својини, или делови зграда	Неформални корисници, бесправно усељени	<p>Могућност избора између одговарајућих стамбених решења уз сигурност поседа (ако немају сопствени стамбени простор)</p> <p>+</p> <p>Накнада за трошкове пресељења (додатак за селидбу) и накнада за остале трошкове током селидбе и једнократни новчани додатак за прелазни период навикавања</p> <p>+</p> <p>Помоћ за прелазни период прилагођена потребама сваке групе расељених лица.</p>
Губитак приступа уобичајеним ресурсима или зградама	Заједнице, предузећа, физичка лица, домаћинства	<p>Замена јавног власништва или погодности (путеви и слично). Приступ једнаким погодностима и услугама. Мере које ће омогућити континуиран приступ погођеним ресурсима или приступ алтернативним ресурсима са једнаким потенцијалом за обезбеђивање средстава за живот и који су једнако доступни. Уколико су погођени ресурси у колективном власништву, помоћ и накнаде услед ограничења приступа коришћењу природних ресурса могу бити колективне природе</p>

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
Утицај због привременог заузећа и штета која се тим заузећем нанесе	Власници имовине (укључујући власнике који полажу права која су призната законом)	<p>Тржишна цена закупа током заузећа. Земљиште мора бити враћено у првобитно стање. Насуту земљу којом је побољшан квалитет не треба уклонити, осим ако није другачије договорено са власником.</p> <p>+</p> <p>Трошкови у вредности замене у складу са овом матрицом за погођене усеве, воћњаке, расаднике, итд.</p> <p>+</p> <p>Накнада за сву штету на имовини процењену по вредности замене.</p>
Успостављено право службености (нпр. Пролаза преко непокретности)	Власници имовине (укључујући власнике који полажу права која су призната законом)	<p>Накнада за смањивање тржишне вредности земљишта или некретнине услед службености</p> <p>+</p> <p>Новчана накнада према вредности замене у складу са овом матрицом за погођене засаде, воћњаке, расаде, и сл.</p> <p>+</p> <p>Накнада за трајни губитак прихода по основу службености процењене по вредности замене</p>
Утицај нарањиве групе	Рањиви појединци под утицајем пројектних активности: која су испод линије сиромаштва у складу са националним законима, домаћинства која воде жене, самохрани родитељи, старија лица, лица са инвалидитетом или	Поврх свих правила која су дефинисана у овој матрици, угроженим лицима под утицајем пројектних активности ће бити обезбеђена додатна помоћ укључујући и правну помоћ током физичког пресељења. Било каква додатна помоћ потребна за било које погођена угрожена домаћинства ће бити одређена на бази од случаја до случаја током социо-економског анкетирања. Овим лицима се даје право првенства приликом запошљавања на пројекту уколико је то могуће.

Врста губитка	Лице са правима	Политика накнаде
	лица са дугогодишњим здравственим проблемима.	
Недефинисани губици	Власник или они који трпе губитак	Било који сада непредвиђен утицај ће бити ублажен у складу са принципима и циљевима овог РПФ-а

4. Инструменти за расељавање

4.1 Анализа социјалних питања за под-пројекте који укључују откуп земљишта, ограничења у коришћењу земљишта и утицаје невољног расељавања

Јединица ће добити прелиминарне информације од локалних самоуправа када буду познате локације предложених потпројеката. Потребне информације укључују опис природе, обима и локације предложеног потпројекта, заједно са мапама локација и свим осталим детаљима који могу бити потребни. Коришћењем контролне листе за пресељење из Анекса 2 овог РПФ-а, Специјалиста за друштвена питања у оквиру Јединице ће на лицу места проверити информације пружене у сарадњи са локалним властима, како би потврдио да ли пројекат има потенцијалне негативне утицаје принудног расељавања.

Активности скрининга ће спроводити Специјалиста задужен за друштвена питања, комуникацију са јавношћу и укључење грађана коју ће бити ангажован од стране Јединице. Извештај о скринингу ће бити одобрен од стране старешине Јединице и достављен Севтској банци. Скрининг ће се ослањати на следеће критеријуме и имаће за циљ да верно идентификује да ли ће предложени потпројекти имати негативан утицај на:

- Губитак смештаја, физичко измештање;
- Имовину или ресурсе, или приступ имовини или ресурсима;
- Губитак извора прихода или других извора егзистенције;
- Земљиште које је предмет откупа;
- Измештање пословних активности (трајних и привремених);
- Приступ образовним и здравственим услугама заједнице;
- Губитак заједничких ресурса заједнице,
- Осетљиви појединци и домаћинства.

Анализом социјалних питања ће се идентификовати лица која имају формална законска права власништва над земљиштем и имовином (укључујући обичајна и традиционална права призната домаћим законима). Анализом ће се такође идентификовати лица која немају формална права над земљиштем укључујући оне који полажу права која су призната законом. Анализа се неће ослањати на коришћење и обраду секундарних података који су лако доступни без провере веродостојности, поузданости и тачности секундарних података о социјалним питањима. У случајевима када након спроведене провере (анкетирања) није могуће донети коначне одлуке, биће учињени додатни напори за проверу информација применом адекватне методологије, као што су интервјуи, фокус групе и слично. Ако анализа покаже да је земљиште које је под утицајем потпројекта изложено горе наведеним утицајима, припремиће се РАП и други инструменти расељавања у складу са принципима и смерницама овог РПФ.

Ограничења узрокована КОВИД-19. Будући да тренутна епидемиолошка ситуација може направити непредвиђени заокрет и у зависности од озбиљности

нефармацеутских мера које буду наложене од стране јавних власти и Владе анализа ће бити прилагођена прихватљивим телефонским анкетама, попису становништва и анкетама спроведеним преко одговарајуће обучених локалних представника који ће добити одговарајућу обуку од Специјалисте задуженог за друштвена питања, комуникацију са јавношћу и укључење грађана у оквиру Јединице. У сваком случају, Пројекат ће следи́ти релевантне националне и препоруке Светске здравствене организације као и технички водич Светске банке: јавне консултације и укључење заинтересованих страна у пројектима подржаваним од Светске банке када постоје ограничења у спровођењу јавних састанака¹⁴

4.2 Акциони план расељавања (РАП)

4.2.1 Обавезни садржај РАП-а

Обим и ниво детаља РАП-а могу варирати у зависности од обима расељавања и сложености мера потребних за ублажавање негативних утицаја под-пројекта. Сваки појединачни РАП ослањаће се на ажурне податке и веродостојне информације о (а) предложеном потпројекту и потенцијалним утицајима на појединце и групе на које утиче пројекат, (б) одговарајућим и изводљивим мерама за ублажавање утицаја, и (в) правним и институционалним аранжманима потребним за ефикасну примену мера за ублажавање.

У складу са ECC5, РАП ће садржати најмање следеће елементе:

- Опис пројекта: општи опис пројекта и његов обухват;
- Идентификација потенцијалних утицаја: активности које воде ка расељавању, обим и размере откупа земљишта и утицаји на земљиште и имовину, ограничења у коришћењу земљишта, алтернативна пројектна решења како би се расељавање избегло или смањило на најмању могућу меру, механизми за смањивање невољног расељавања током имплементације пројекта, итд;
- Циљеви: основни циљеви програма расељавања;
- Попис и анкетирање ради израде социоекономске студије;
- Правни оквир: поступак експропријације земљишта и ограничења у коришћењу земљишта, природа и врсте накнаде (у погледу методологије за процену вредности имовине и рокова за плаћање накнаде), важећи правни и административни поступци, укључујући опис правних лекова доступних лицима под утицајем пројекта, формални судски поступци, закони и прописи које спроводе институције одговорне за имплементацију активности расељавања, разлике, ако постоје, између националног закона и праксе у односу на ECC5 и механизми за превазилажење тих разлика;
- Институционални оквир: институције одговорне за имплементацију активности расељавања, процена капацитета и предлози за развој капацитета институција одговорних за имплементацију активности расељавања, итд;

14

<https://worldbankgroup.sharepoint.com/sites/wbunits/opcs/Knowledge%20Base/Public%20Consultations%20in%20WB%20Operations.pdf>

- Подобност: дефинисање лица под утицајем пројекта и критеријума подобности за остваривање права на накнаду и друге врсте помоћи за пресељење, укључујући датуме пресека;
- Процена губитака и накнада: методологија за процену вредности изгубљене имовине ради утврђивања трошкова замене; предложене врсте и нивои накнаде и додатних мера које су довољне да у потпуности замене изгубљену имовину, у складу са националним законом;
- Учешће заједнице: укључивање лица под утицајем пројектних активности и локалне заједнице, када је то релевантно, стратегија за консултовање и укључивање погођених лица у креирање и имплементацију активности расељавања, сажетак њихових ставова и начин на који су ставови узети у обзир, понуђене алтернативе и опције које су одабрала погођена лица, институционализовани аранжмани преко којих погођена лица могу да искажу своје бриге надлежнима у Пројекту, као и мере за адекватну заступљеност осетљивих група;
- План реализације: предвиђени датуми за расељавање и процена датума када ће почети и завршити се имплементација свих активности из плана расељавања;
- Трошкови и буџет: приказ процене трошкова по категоријама за све активности расељавања;
- Жалбени механизам: приступачне и доступне процедуре под-пројекта за решавање притужби трећих страна који произилазе из измештања или расељавања;
- Мониторинг и евалуација: аранжмани које ће јединица за имплементацију користити за праћење активности расељавања и измештања, укључујући: аранжмане који се односе на коришћење трећих лица за потребе допуњавања информација мониторинга, показатеље учинака који ће мерити инпуте, излазне резултате и исходе активности расељавања, и укључивање лица под утицајем пројектних активности у процес мониторинга, итд;
- Адаптивне праксе управљања: одредбе за усклађивање поступка расељавања са променљивим условима и резултатима Пројекта, или непредвиђеним препрекама за постизање задовољавајућих резултата;
- У случајевим који укључују физичко пресељење (или пресељење пословних активности), планови расељавања захтевају додатне информације и елементе планирања. Додатни елементи могу бити:
- Подршка у прелазном периоду: облици помоћи током пресељења чланова домаћинства и њихове имовине у прелазном периоду;
- Избор локације, припрему локације и пресељење: у случајевима када је потребно извршити припрему локације за пресељење, опис активности за припрему алтернативне локације, техничке, институционалне, социјалне и законске аранжмане, итд;
- Становање, инфраструктура и социјалне услуге: планови за обезбеђивање или финансирање смештаја, инфраструктуре (водоснабдевање, прилазни путеви) и социјалних услуга (образовне и здравствене услуге);
- Заштита животне средине и управљање локацијама које су планиране за расељавање;
- Консултације у вези са аранжманима за расељавање: процес консултација са лицима под утицајем Пројекта о алтернативама које њима највише одговарају и облицима накнаде и помоћи у прелазном периоду које ће изабрати, итд;
- Времеснки распоред активности: представљање очекиваних датума расељавања и почетни и крајњи датуми та имплементацију свих планираних активности;

- Трошкове и буџет: приказан кроз категоризацију трошкова за све активности расељавања;
- Жалбени механизам: механизми специфични за потпројекат у виду доступних и приступачних процедура за медијацију у жалбама узрокованих пресељењем или губитком земљишта;
- Мониторинг и евалуација: успостављање аранжмана за мониторинг активности расељавања од стране јединице, допуњена мониторингом од стране трећих лица, дефинисање индикатора за оцену и мерење улазне, излазне активности као и њихове исходе, укључење расељених лица у поступак мониторинга исл.

Одредбе за прилагођавање непредвидивим околностима такође треба да буду предвиђене РАП-ом како би се превазишле настале препреке и достигао задовољавајући исход поступка пресељења.

Када то захтевају специфичности физичког пресељења физичких или правних лица (пословних ентитета) планови расељавања захтеваће и додатне информације и планирања. Додатни захтеви укључују:

- Подршка у прелазном периоду: помоћ која ће бити пружена лицима чији су услови живота угрожени имплементацијом пројектних активности у прелазном периоду.
- Заштита животне средине и управљање локацијама за пресељење,
- Консултације о аранжманима пресељења: опис поступак консултација са расељеним лицима, њихове првенствене изборе када су у питању локације за пресељење, избори у вези облика накнаде и транзиционе подршке итд.
- Транзициону подршку једнаку тромесечној минималној заради на нивоу Републике током проналажења алтернативне локације.

Очекивани обим прибављања земљишта је мали, али у случају да откуп земљишта или ограничења у коришћењу или приступу земљишту или природним ресурсима треба да доведу до значајног економског расељавања, аранжмани који расељеним лицима пружају довољно могућности да се побољшају или бар обнове , њихова средства за живот су такође укључена у РАП или у засебни план побољшања извора егзистенције. Ово укључује:

- Директну замену земљишта: за изворе прихода засноване на пољопривреди, РАП пружа могућност добијања заменског земљишта еквивалентне производне вредности или доказа да такво земљиште није на располагању
- Губитак приступа земљишту или ресурсима: опис средства за добијање заменских или алтернативних ресурса, или оних који на други начин пружају подршку за алтернативне изворе прихода;
- подршка алтернативним изворима прихода: описује изводљиве аранжмане за запошљавање или оснивање предузећа, укључујући пружање одговарајуће додатне помоћи, укључујући обуку, кредит, лиценце или дозволе или специјализовану опрему. Планови за обнову извора прихода пружају посебну помоћ женама, мањинама или осетљивим групама које могу бити у неповољнијем положају у покушају обезбеђења алтернативног извора прихода;
- Могућности економског развоја: идентификује и процењује све изводљиве могућности за промоцију побољшања средстава за живот као резултат процеса пресељења. То може

укључивати, на пример, преференцијалне аранжмане за запошљавање пројеката, подршку развоју специјализованих производа или тржишта, преференцијалне комерцијалне аранжмане за зонирање и трговину итд.

- Прелазна подршка: описује прелазну подршку онима којима ће живот бити поремећен.

4.2.2 Поступак израде и одобрења РАП

Активности на изради специфичних РАП биће објављене на начин да омогућавају значајно учествовање лица под утицајем пројектних активности. То подразумева фазу прелиминарне припреме, објављивање информација о попису становништва, објављивање резултата пописа у исто време поштујући приватност личних података, објављивање анализе социјалних питања, као и нацрта РАП. Сврха јавног објављивања и дискусија је обезбеђивање конструктивног учешћа лица под утицајем пројектних активности у процесу израде, примене и мониторинга инструмената за расељавање.

Као што је већ поменуто, попис и анализа социјалних питања спадају у обавезне елементе РАП. Сврха пописа на нивоу домаћинстава је да идентификује и евидентира број лица под утицајем пројектних активности и њихову имовину, укључујући следеће:

- Основне карактеристике расељених домаћинстава, укључујући систем производње, рада и организације унутар домаћинства;
- Информације о изворима прихода лица под утицајем пројектних активности (укључујући, уколико је од значаја, ниво производње и прихода од законитих и незаконитих економских делатности) и животним условима (укључујући и здравствено стање) расељених домаћинстава;
- Информације о осетљивим групама или појединцима за које ће можда бити потребно да се донесу посебне мере;
- Јавну или комуналну инфраструктуру, објекте или услуге које могу бити погођене пројектом;
- Основа за развој и утврђивање буџета за програм расељавања;
- Информације у вези са дефинисањем датума пресека (крајњег рока) који ће омогућити јасноћу у погледу квалификованости за накнаду и помоћ; и
- Основне услове за потребе мониторинга и евалуације.

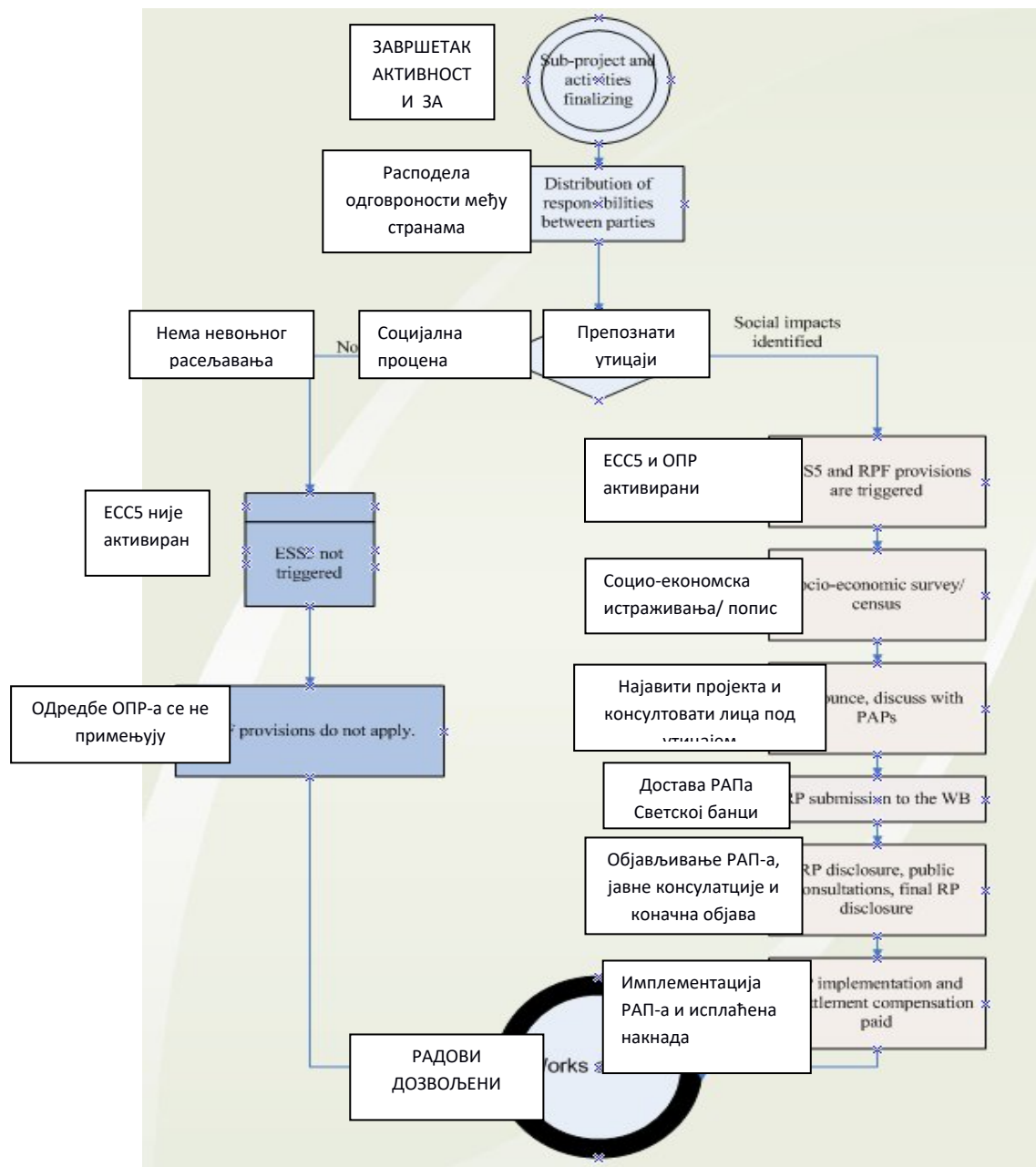
Светска банка може утврдити да постоји потреба за додатним студијама како би се допунили подаци добијени на основу пописа, о следећим темама:

- Закуп земљишта и пренос права, укључујући списак заједничких природних ресурса и добара који људима служе као извор прихода за живот и издржавање, итд;
- Утицај пројекта на обрасце социјалне интеракције у заједницама обухваћеним пројектом, укључујући социјалне мреже и системе социјалне подршке; и
- Социјалне карактеристике културног наслеђа заједница обухваћених пројектом, укључујући опис формалних и неформалних институција надлежних за заштиту културног наслеђа (нпр. организације локалне

заједнице, групе за очување обичаја, невладине организације) које могу бити релевантне за стратегију консултација са локалним становништвом и пројектовање и имплементацију активности расељавања.

Образац анкете за анализу социјалних питања дат је у Анексу 2 овог документа.

Први нацрт РАП-а подноси се Светској банци на преглед и одобрење. Након одобрења, објављује се (на енглеском и српском језику) од стране Јединице у локалним медијима у заједницама погођеним Пројектом, као и на интернет порталу Јединице, након чега следе јавне консултације са локалним заједницама и заинтересованим странама. Јединице ће такође јавно објавити сажете информације садржане у РАП како би лица под утицајем пројектних активности могла да разумеју поступак накнаде и била упозната с тим шта могу да очекују у различитим етапама пројекта (на пример, када ће им бити дата понуда, колико времена ће имати на располагању да одговоре на понуду, жалбени поступак, покретање судског поступка ако изостане договор). Исход јавних консултација ће бити документован и достављен Светској банци заједно са финалним документом РАП доставља Светској банци на коначну сагласност. Коначни РАП поново ће бити откривен у областима доступним погођеним људима, објављени у локалним новинама у заједници / заједницама погођеним релевантним потпројектом и на интернет порталу Јединице, и биће доступни током животног циклуса потпројекта.

Слика 1 – Кораци у припреми РАП

COVID-19 - Будући да тренутна пандемија изазвана вирусом COVID-19 може да поприми непредвидиве заокрете, посете локацијама и путовања можда неће бити дозвољена. У зависности од озбиљности нефармацеутских интервенција и мера које су наметнуте од стране јавних власти и Владе, социјалне анкете могу се прилагодити прихватљивим телефонским анкетама, док се попис људи, губитака и имовине спроводи преко одговарајуће обучених локалних представника који ће добити одговарајуће обуке од Јединице ангажованог Специјалисте за јавне комуникације, социјално ангажовање и ангажовање грађана који ће бити ангажован на пројекту. Генерално, пројекат ће следити релевантне националне и смернице СЗО,

као и Техничку напомену Светске Банке: Јавне консултације и ангажовање заинтересованих страна у операцијама које подржава СБ, када постоје ограничења у одржавању јавних састанака¹⁵.

4.2.3 Имплементација РАП -а

Никакво физичко и / или економско расељавање за било који дати под-пројекат неће бити дозвољено све док РАП за поједине локације не буду финализовани и одобрени од стране Банке, и одобрене мере ублажавања које су њима предвиђене не буду примењене.

4.3 Ревизија расељавања

Одредбе ЕСС 5 примењују се на трајно или привремено физичко и економско расељавање предузето пре или паралелно са спровођењем пројекта, али у ишчекивању или у припреми за пројекат. Ако се такви случајеви идентификују кроз социјалну анализу потпројекта, Експерт за расељавање кога ће ангажовати Јединица извршиће ревизију како би: (а) документовао и проценио адекватност мера ублажавања примењених у светлу ЕСС5; (б) проценио усклађеност са националним законодавством; (ц) идентификовао недостатке у достизању захтева ЕСС5 и овог РПФ-а; (д) идентификовао све жалбе, притужбе или друга нерешена питања; и (е) утврдио мере за отклањање утврђених недостатака и решавање жалби. Ова анализа предузима се у временском оквиру који узима у обзир контекст пројекта и значај претходног пресељења. Можда неће бити могуће ретроактивно задовољити одређене аспекте ЕСС5, као што су консултације и обелодањивање. Ревизија може обухватати преглед релевантних докумената, теренске посете, интервјуе и консултације одржане са погођеним особама и другим кључним заинтересованим странама. Одобравање таквог извештаја од стране Светске банке као о примена свих мера за отклањање недоследности, предуслов су за почетак активности на тим потпројектима у датим ситуацијама.

5. Консултације и објављивање

5.1 Јавне консултације

Јединица ће успоставити континуирану везу са погођеним заједницама које су захваћене пројектом у што ранијој фази процеса планирања потпројекта и током његовог трајања. Укључивањем тих заједница ће се осигурати суштинске консултације са њима како би се омогућило разумевање природе и трајања утицаја, обезбедило информисано учешће у решавању питања која их се директно тичу, предлагању мера за ублажавање последица, заједничком искоришћавању пројектних погодности и прилика, као и решавању питања везаних за спровођење пројекта. Могу се одржавати појединачни састанци са лицима под утицајем пројектних активности који се тичу посебних случајева. Ови састанци такође могу бити организовани по потреби на захтев лица под утицајем пројектних активности. Сви документи припремљени у вези са имплементацијом овог РПФ и сви будући РАП за потпројектебиће објављени на српском и енглеском језику и доступни јавности најкасније 14 дана пре одржавања

15

<https://worldbankgroup.sharepoint.com/sites/wbunits/opcs/Knowledge%20Base/Public%20Consultations%20in%20WB%20Operations.pdf>

јавних консултација, а довољно времена мора се оставити и за подношење примедби након јавних консултација. Све јавне консултације биће најављене путем локалних штампаних и других медија као и на интернет порталу Јединице. Информације о Пројекту, као и информације о жалбеном механизму биће доступне на српском и енглеском језику.

5.1.1. Јавне консултације поводом овог РПФ

Након одобравања РПФ од стране Светске банке, биће организоване јавне консултације о РПФ (могу се одржати у исто време када и јавне консултације за одобрене нацрте пројектне документације). РПФ документ ће бити објављен (на интернет страници МГСИ) и доступан јавности у периоду не краћем од 14 дана пре јавних консултација (за захтеве физичког дистанцирања видети у наставку превиђене мере), а довољно времена мора се оставити за подношење примедби и питања. Позив за јавне консултације биће упућен свим релевантним институцијама и објављен у националним и локалним медијима оних заједница за које се зна да ће бити или да могу бити под утицајем Пројекта. Јавне консултације ће бити објављене и у другим медијима који су расположиви (интернет странице, друштвене мреже, ТВ канали и радио станице) истовремено са објавом документа.

Листу позваних институција и њихових представника међу осталима чине:

- Државне институције
- Представници локалне заједнице за које је познато да ће утицати на пројекат (нпр. Богојево, Апатин)
- Корисници путници станице Пројкоп, особље, пословни објекти у и око станице,
- Невладине организације
- Академске институције
- Национални и локални медији
- Јавност
- Рањиве групе.

Исход јавних консултација и кључне тачке дискусија и питања биће укључени у коначни РПФ.

У светлу ограничења Ковидом-19, пројекат ће прилагодити алтернативне методе комуникације и консултација узимајући у обзир захтеве за физичким дистанцирањем. Стога ће бити усвојени алтернативни начини у складу са локалним законима, политикама и новим социјалним нормама на снази за ублажавање преноса вируса, као и Техничка напомена Банке: Јавне консултације и ангажовање заинтересованих страна у операцијама које подржава СБ када постоје ограничења на вођење јавних састанака.

Алтернативни приступи који ће се упражњавати за консултације укључују:

- консултације са малим групама ако су дозвољени мањи састанци или предузимање разумних напора да се састанци воде путем мрежних канала (нпр. webex, zoom, skype итд.); Где је то могуће и прикладно, креирајте наменске мрежне платформе и чет групе прикладне за ту сврху на основу врсте и категорије заинтересованих страна;
- диверсификацију средстава за комуникацију и ослањање на друштвене медије, групе за ћаскање, наменске мрежне платформе и мобилне апликације (нпр. Facebook, Twitter, WhatsApp groups, ViberApp групе, веб странице итд.);

- применом традиционалних канала комуникације попут ТВ-а, радија, наменских телефонских линија, емитовања СМС-а, јавних саопштења када заинтересоване стране немају приступ мрежним каналима или их не користе често. Традиционални канали такође могу бити врло ефикасни у преношењу релевантних информација заинтересованим странама и омогућити им да дају своје повратне информације и сугестије,
- Пажљиво бирати места на основу хигијенских и санитарних стандарда који се могу постићи током састанака;
- Тамо где је неизбежан директан контакт са људима или корисницима погођеним пројектом, идентификовати канале за директну комуникацију са сваким погођеним домаћинством путем специфичне комбинације е-маил порука, поште, онлајн платформи, наменских телефонских линија са искусним оператерима;
- Сваки од предложених канала ангажовања треба јасно да прецизира како заинтересоване стране могу пружити повратне информације и сугестије.

5.2 Објављивање докумената

Овај РПФ и касније РАП-ови биће припремљени на енглеском и српском језику и неком другом језику уколико се оцени да за тим постоји потреба. Документи морају бити доступни јавности током трајања пројекта, укључујући и информације о евалуацији пројекта. Верзије докумената на српском (или/и другим језицима који се говоре у локалној заједници) ће бити објављене на веб сајту МГСИ и општинским интернет страницама. У поступку прибављања земљишта, сва лица под утицајем пројектних активности биће упознати са свим документима. Утицаји пројекта на њихова права и имовину морају бити објашњени. Ово се нарочито односи на осетљиве групе. Одштампани примерци докумената ће бити доступни у општинама које су под утицајем Пројекта. Јединица ће бити одговорна за објављивање.

5.3 Евиденција укључивања заинтересованих страна (СЕЛ)

Јединице ће водити и објављивати евиденцију о начину на који су заинтересоване стране укључене као документовани све активности у оквиру процеса укључивања, укључујући групе и поједине састанке, планиране или спонтане састанке, званичне и неформалне, конверзације преко телефона, размене писама итд. Сваки унос у евиденцију садржаће податке о укљученим заинтересованим странама; датум, време и место састанка / метод комуницирања; кратак опис питања која су разматрана; прикупљене информације, резиме добијених повратних информација, ако их има; и, кратак опис начина који су повратне информације узете у обзир, или разлози због којих нису. Евиденција може бити подржана мултимедијалним (фото, видео) записима са састанака уколико их има, и писаним документима о којима је било речи или који су издавани у вези с укључивањем.

СЕЛ ће бити вредан инструмент који ће омогућити преглед кључних фаза укључивања и активности у оквиру њих, олакшавајући надзор над применом СЕП-а, имплементације под-пројекта и РАП-а, пријем повратних информација о процесу пресељења, процену оснаживања ПАП-ова уз договарање пакета накнада како је предвиђено у РПФ-у. Ову евиденцију ће администрирати Специјалиста за комуникацију са јавношћу, друштвена питања и укључење грађана у оквиру Јединице.

6. Жалбени механизам

Жалбени механизам на нивоу Пројекта ће се састојати од Централне службе за повратне информације којом управља Јединица и локалних жалбених пунктова за потпројекте (они заједно чине жалбени механизам којом ће управљати Јединца. Централна служба за повратне информације ће бити одговоран за свеукупну администрацију жалбеног механизма. Локални жалбени пунктови служиће за пријем жалби на нивоу локалних заједница и потврду њиховог пријема кроз локалне пунктове (у ходограму активности обележене као кораци 1,2 и 3).

Систем и захтеви (укључујући особље) у ланцу активности - од регистрације, сортирања и обраде, прихватања и праћења даљег тока до верификације испуњења те на крају пријема повратних информација - уграђени су у овај жалбени механизам. У ванредним ситуацијама, како би се подстакло проактивно ангажовање корисника, поруке и информације о информисању пренеће се путем масовних медија, друштвених медија и информативних одбора локалних савета, центара примарне здравствене заштите и центара за социјални рад како би се дошло до људи са великом и циљаном популацијом. Као део кампање, МГСИ ће се побринути да је релевантно особље у потпуности обучено и да има релевантне информације и стручност за пружање телефонских консултација и добијање повратних информација. Пројекат ће користити постојећи систем (наменска линија, мрежни, писани и телефонски канали за жалбе) како би се осигурало ширење свих информација у вези са пројектом и разврставање и пријављивање жалби и одговора.

У почетку би се евиденција водила ручно, међутим, предлаже се развој система заснованог на електронској бази који би управљао читавим системом. Месечни / квартални извештаји у облику евиденције жалби, врсте, предузетих радњи и напретка постигнутог у решавању нерешених питања биће поднети на преглед руководиоцу Јединице. Када се исцрпе све опције како би се отклонили узорци жалбе а чиме је подносилац жалбе и даље незадовољан жалбена комисија ће пружити поуку о правном леку и правним алтернативама,.

Жалбени механизам ће служити истовремено као информативни центар на нивоу пројекта и као механизам за притужбе, који ће бити доступан свима на које утиче имплементација под-компоненти Пројекта и користиће се за све пројектне активности, те ће бити релевантан за све локалне заједнице на које пројектне активности утичу. Жалбени механизам ће служити за пријем и одговор на жалбе и коментаре следећих група:

- Физичка/правна лица под директним утицајем пројекта, потенцијални корисници пројекта,
- Физичка/правна лица под директним утицајем пројекта кроз откуп земљишта и расељавање,
- Заинтересоване стране – лица која имају интерес у вези са пројектом,
- Становништво/заједнице које имају интерес или су под утицајем пројектних активности.

Централна служба за повратне информације ће бити успостављена одмах након одобрења пројекта од стране Светске банке, како би благовремено пружао информације и давао адекватне одговоре на жалбе у различитим фазама пројекта, док ће локални жалбени пултови бити у функцији након доношења одлуке о сваком новом потпројекту. Поред жалбеног механизма, биће

доступни и правни лекови прописани националном законском регулативом (судови, инспекције, органи управе итд).

Јединица, у сарадњи са локалним самоуправама, је одговорна за успостављање функционалног жалбеног механизма и информисање заинтересованих страна о његовој улози, особама за контакт за подношење жалбе у локалним заједницама. Информације о жалбеној комисији биће доступне:

- на интернет страници МГСИ (<http://www.mgsi.gov.rs/>)
- на веб страницама тимова за имплементацију пројекта (<https://infrazs.rs/>, <https://www.srbvoz.rs/>, <http://portal.srbcargo.rs/kargoportal/>)
- на огласним таблама и интернет страницама локалних самоуправа
- путем кампања на друштвеним мрежама.

6.1 Подношење жалби

Ефикасна администрација жалби снажно се ослања на сет основних принципа усмерених на промоцију правичности процеса и његових резултата. Поступак за подношење жалби мора подносиоцима жалбе бити доступан, ефикасан, једноставан, разумљив и без трошкова. Свака жалба може се поднети лично, телефоном или у писаној форми попуњавањем обрасца за жалбе телефоном, е-поштом, поштом, факсом или доставом на адресе / бројеве телефона чији детаљи ће се тек дефинисати. Места за предају жалби као и детаљи о локалној мрежи жалбеног механизма биће накнадно објављени као део камање за подизања свести заинтересованих страна када микро локације потпројекта буду познате.

6.2 Жалбени поступак

Све жалбе ће пролазити кроз следеће обавезне кораке: пријем, провера и упућивање, потврда пријема, испитивање навода, одговор, праћење и затварање.

Након подношења жалбе, жалбени механизам спровешће проверу како би се утврдила природе жалбе и њена озбиљност. У року од 3 дана од дана подношења, потврђује се да је предмет заведен и подносиоцу жалбе се достављају основне информације о наредним корацима. Жалбени механизам затим приступа истраживању околности како би сагледао проблем са становишта подносиоца као и какве би кораке исти желео да буду предузети. Жалбени механизам истражује чињенице и околности и формулише одговор. Коначни одговор се мора издати и о томе обавестити подносилац жалбе најкасније у року од 30 дана након подношења жалбе. Затварање предмета по жалби се дешава док не буде потврђено да је решење и извршено. Чак и када договор није постигнут или када је притужба одбачена, резултати морају бити документовани, као и све активности и напори који су уложени у решавање. Ако се жалба не може решити споразумним путем, подносилац може покренути формални судски поступак, на начин како је то предвиђено правним оквиром Србије. Подношење жалбе овом механизму не спречава нити забрањује да подносилац затражи одлучивање од званичне институције, суда или другог субјекта у било ком тренутку (као ни током процеса обраде притужбе), у складу са законима.

У случају подношења анонимне жалбе, након потврде о пријему у року од три дана након њеног подношења, жалбени механизам испитује притужбу и у року од 30 дана од њеног подношења издаје коначну одлуку која се објављује на интернет страници МГСИ.

Жалбени механизам је у обавези да води регистар жалби, који садржи жалбее које су поднете преко свих канала за подношење и све неопходне елементе за разврставање жалби према полу подносиоца, као и према типу жалбе. Међутим, подаци о личности сваког подносиоца се штите у складу са Законом о заштити података. Свака притужба се евидентира у регистру који мора садржати најмање следеће податке:

- опис притужбе,
- датум обавештавања подносиоца о потврди пријема,
- опис предузетих операција (истрага, корективне мере),
- датум решавања / достављања повратних информација подносиоцу,
- потврда спровођења, и
- затварање.

Да би се избегло да исто лице подноси притужбе на исту тему само због постојања различитих административних канала, локални жалбени пултови и централни жалбени пулт ће на недељном нивоу размењивати информације о примљеним притужбама и поредити дневнике притужби. Централизован дневник на нивоу централни жалбени пулт ће садржати напомене за потенцијално дуплиране поднеске/жалбе. Вишеструки поднесци/жалбе у вези са истим догађајима истог подносиоца биће обухваћени истом одлуком, што ће бити јасно назначено а о чему ће подносилац бити обавештен.

6.3 Извештавање о жалбама и повратним информацијама корисника

Сем што разматра жалбе, жалбени механизам ће архивира примљене коментаре/жалбе и водити централни регистар притужби који води Јединице. Да би се омогућио потпуни увид у овај алат и његове резултате, на интернет страници МГСИ биће објављивани ажурирани подаци на кварталној основи. Подаци ће бити приказани према полу, врсти жалбе и биће редовно ажурирани.

6.4 Дневник притужби

Јединице ће одржавати дневник како би обезбедила да свака жалба има индивидуални референтни број и да се адекватно прате и бележе акције које су предузете. По пријему повратних информација као и жалби, дефинише се следеће:

- Врста,
- Категорија,
- Рок за решавање жалбе, и
- Договорени акциони план.

Свакој жалби је потребно доделити индивидуални референтни број тако да се адекватно прате и бележе акције које су предузете. Дневник би требало да садржи следеће информације:

- Име подносиоца, локација и детаљи жалбе.
- Датум подношења.
- Датум ажурирања дневника притужби у пројектној бази података.
- Детаљи о предложеној корективној операцији.
- Датум када је предложена корективна операција прослеђена подносиоцу (по потреби).
- Датум када је жалба затворена.

- Датум када је одговор послат подносиоцу.

6.5 Канали за подношење жалби

Поступање пожалбама укључује следеће кораке:

КОРАК 1: Подношење притужби: било усмено, писмено, путем кутија за сугестије / жалбе, путем телефонске наменске линије / мобилног телефона, поште, СМС-а, друштвених медија (WhatsApp, Viber, Facebook итд.), Е-поштом, интернет странице, ГРМ ће такође омогућити подизање и решавање анонимних притужби. Ажурирани СЕП ће садржати детаље о улазним тачкама и фокалним тачкама.

КОРАК 2: Евидентирање притужби, класификација притужби на основу типа жалби и подносилаца жалбе у циљу пружања ефикаснијег одговора и пружање иницијалног одговора одмах, ако је могуће. Разврставање ће се вршити према карактеристикама подносиоца жалбе (нпр. Рањиве групе, особе са инвалидитетом, особе са језичким баријерама, итд.), природи жалбе.

КОРАК 3: Потврда пријема жалбе у року од 5 дана.

КОРАК 4: Испитивање навода жалбе укључује прикупљање информација како би се утврдило да ли је иста прихватљива и створила јасна слика о околностима од значаја . Овај процес обично укључује посете локацији, прегледе докумената, састанак са подносиоцем жалбе (ако је познат и вољан да се укључи) и састанке са појединцима и / или телима која могу помоћи у решавању проблема. Разумни напори уложиће се у решавање жалбе. Ако је жалба нејасна и није довољно јасна, чланови жалбеног механизма дужни су да помогну и пруже савет, па чак пруже помоћ у преправљању поднесака, како би жалба била јасна, у сврху доношења образложене одлуке у интересу особа погођених пројектом. Ако жалбени механизам није у могућности да се наложи краткорочне мере предузете ин аложити дугорочне. Одлуком ће се пружити образложење жалбе, јасна препорука за правичан правни лек и предложити мере за модификовање будућег понашања које је проузроковало жалбу, као и предложене мере за надокнаду ако мере ублажавања не могу отклонити штету или повреду. Одлука ће бити у писаном облику и доставиће се лицу које је уложило жалбу, као и било ком другом лицу или ентитету на који се препоруке и мере примењују или су законом обавезне. Лице које је поднело притужбу може изразити своје лично задовољство исходом поступка решавања притужбе. Једнострана одлука биће изузетак, а решење ће се тражити дијалогом између жалбеног механизма и подносиоца жалбе.

КОРАК 5: Доношење одлуке у року од 30 дана.

КОРАК 6: Подразумева или окончање поступка или предузимање даљих корака (како је у наставку описано) уколико је жалба и даље нерешена. Пре окончања поступка жалбени механизам ће:

- потврдити да су спроведене потребне радње, да је поступак решавања притужби испоштован и да је донета правична одлука;
- Организовати састанке у року од 10 дана након што су их заинтересоване стране контактирале како би разговарали о начину решавања проблема, ако претходно нису одржани;
- препоручити коначну одлуку о ублажавању мере подносиоцу жалбе / оштећеном;
- спровести договорену меру ублажавања;

- Ажурирати образац за пријаву жалбе и осигурати да је потписа од стране подносиоца жалбе,
- Регистровати ажурне информације о жалби у Регистар жалби; и
- Послати копије релевантних докумената (нпр. Попуњени образац за жалбу, меру ублажавања, записнике са састанака, ако је потребно) заинтересованим странама.

У случају да се жалба не може решити на начин који задовољава жалиоца, он / она има право на приговор. У таквим случајевима, решење жалбе прегледаће комисија на нивоу Јединице (МГСИ). Ово ће служити другостепено тело за поступање по жалбама. Комисија ће се састојати од три именована члана који нису директно укључени у имплементацију пројекта. Комисија ће потврдити пријем жалбе у року од 3 дана и донети коначну одлуку у року од 5 дана од пријема жалбе. Одлука комисије подразумеваће детаљно објашњење поступка решавања притужби, као и објашњење коначне одлуке и смернице како поступити ако исход и даље није задовољавајући за подносиоца жалбе.

Планови укључивања заинтересованих страна ће садржати детаље о местима за пријем жалби, процесу, времену одлучивања, активностима и условима за решавање.

Док се такви детаљи не објаве, заинтересоване стране се подстичу да шаљу све притужбе, недоумице и упите на следеће адресе:

Јединица за управљање пројектом, Механизам за жалбе:

*Омладинских бригада1, спрат, канцеларија 555, 11070 Нови Београд
Телефон: 011/213 74 31*

Ближи детаљи о каналима за пријем жалби и тачкама биће објављени у ажурираној везији овог плана а подаци о локалним пунктовим ће бити познати и објављени у каснијим фазама пројекта.

6.6 Праћење и извештавање о жалбама

Централни жалбени пулт ће бити одговоран за:

- Прикупљање података из локалних жалбених пултова који служе као локалне тачке за администрацију о броју, предмету и статусу притужби и њихов унос у јединствену регионалну базу података;
- Одржавање дневника евиденције за жалбе које су поднете на регионалном и локалном нивоу;
- Праћење нерешених питања и предлагање мера за њихово решавање;
- Објављивање кварталних извештаја о жалбеном механизму;
- Сажимање и анализа квалитативних података добијених од локалних жалбених пунктова у вези са бројем, предметом и статусом притужби и њихов унос у јединствену базу података за пројекат;
- Праћење нерешених питања и предлагање мера за њихово решавање.

Месечни извештаји о социјалним питањима за Светску банку се достављају преко Јединице, а морају обухватати одељак у вези са жалбеним механизмом који даје најновије информације о следећем:

- Статус имплементације жалбеног механизма (процедуре, обука, кампање изградње јавне свести, буџетирање, итд);
- Квантитативни подаци о броју достављених жалби (поднесци, сугестије, притужбе, захтеви, позитивни коментари) и броју решених притужби;
- Квантитативни подаци о типу жалби и одговорима, решеним питањима и жалбама које још увек нису решене;
- Нивоу задовољства предузетим мерама (одговорима);
- Евентуалним корективним мерама које су предузете.

6.7 Жалбени систем Светске банке

Заједнице и појединци који верују да је пројекат који подржава Светска банка негативно утицао на њих могу поднети своје жалбе у оквиру постојећег жалбеног механизма на нивоу пројекта или Жалбеном систему Светске банке. Жалбени систем осигурава да се примљене жалбе одмах преиспитују у циљу решавања проблема везаних за пројекат. Заједнице и појединци који су погођени пројектом могу да поднесу жалбу независном Инспекцијском панелу Светске банке који утврђује да ли је штета настала, или би могла да настане, као резултат неусклађености Светске банке са својим политикама и процедурама. Жалбе могу бити поднете у бло ком тренутку након што је Светској банци директно указано на проблем, а менаџмент Светске банке је добио прилику да одговори. За информације о начину подношења жалби корпоративном жалбеном систему Светске банке, посетите: <http://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>.

7. Мониторинг и евалуација

7.1 Институционални мониторинг

Јединица ће одржавати базу података о расељавању и експропријацији, са следећим информацијама: укупно потребно земљиште, проценат прибављеног земљишта, информације о имовини и лицима под утицајем пројектних активности, попис земљишта које су предмет експропријације по фазама поступка (подношење предлога експропријације, одлука о експропријацији, процена вредности, понуда накнаде, споразум о накнади, помоћ при пресељењу, судски поступци, итд). Анекс 3 садржи предлог обрасца за мониторинг.

У наредној табели дат је преглед одговорних институција у поступку откупа земљишта и расељавања:

Табела 3 – Институционалне одговорности

Задатак:	Одговорно тело:
Објављивање и организовање јавних консултација о Окиру политике расељавања	МГСИ (Јединице)
Обелодањивање информација свим лицима под утицајем пројектних активности на почетку експропријације и током свих њених фаза	Јединице и локалне самоуправе
Комуникација и консултације са лицима под утицајем пројектних активности	Јединице и локалне самоуправе
Активности пре почетка извођења радова	Јединице и локалне самоуправе
Пружање помоћи током пресељења	Јединице и локалне самоуправе
Исплата накнаде	Корисник експропријације
Управљање жалбама	Јединице
Мониторинг и извештавање о експропријацији и расељавању	Јединице / експерт за социјална питања
Мониторинг и извештавање након почетка радова	Извођач

7.2 Мониторинг процеса расељавања

Јединица ће спроводити интерни периодични мониторинг (месечни и квартални у зависности од дужине трајања процеса прибављања земљишта) како би се могла оценити ефикасност поступка експропријације и степен задовољства лица Пројектом обухваћених лица.

Индикатори који ће се пратити су следећи:

- Број лица обухваћених Пројектом, по категоријама;
- Број јавних расправа и консултација са лицима обухваћеним Пројектом;
- Број и проценат потписаних споразумних договора;
- Број случајева физичког расељавања;
- Број случајева расељавања пословних активности;

- Број закључених предмета откупа земљишта у поређењу са очекиваним укупним бројем;
- Број лица обухваћених Пројектом који су остварили накнаду у поређењу са очекиваним бројем, по категоријама и разлозима за накнаду;
- Износ исплаћене накнаде у односу на очекивани укупан износ;
- Број парцела у приватној својини које су извођачи радова привремено запосели ради извођења радова;
- Упоредивање података о изворима прихода лица под утицајем пројектних активности пре и после спровођења потпројекта.
- Број и врста помоћи која је обезбеђена као подршка осетљивим групама у поређењу са укупним бројем; и
- Број и врста жалби, укључујући правне радње које су произашле из експропријације и расељавања (поднети предмети, решени предмети, време потребно за њихово решавање).

Јединица ће вршити мониторинг над поступком расељавања, кроз постојеће интерне институционалне аранжмане као и периодично од стране независног спољњег консултанта, који ће бити ангажован. Спољни консултант за мониторинг и евалуацију може по потреби бити ангажован у току припреме РАП, у консултацији са Светском банком. Коначни извештај ће бити сачињен и предат Светској банци у року од два месеца након окончања поступка експропријације. Извештај треба да потврди да су све обавезе које су преузете у оквиру РАП испуњене. Додатно, извештај треба да оцени да ли су мере ублажавања дале жељене резултате, као и социо-економски статус угрожене популације у односу на стање пре расељавања, како је утврђено пописом и анализом социјалних питања.

8. Институционални аранжмани

8.1 Институције одговорне за имплементацију Пројекта

Пројектом ће управљати МГСИ преко Јединице за имплементацију пројекта (Јединице), којој ће подршку пружати тимови за имплементацију пројекта (ПИТ) у *Акционарско друштво за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд*, Акционарско друштво за железнички превоз робе Србија Карго Београд, Акционарско друштво за железнички превоз путника “Србија Воз”, и Дирекцији за железнице. Јединице ће бити примарно одговоран за извршење пројекта осигуравајући да се испуне циљеви развоја пројекта и осигуравајући да се финансијски ресурси планирају, исплаћују, троше, обрачунавају и ревидирају. Ова јединица је већ основана како би управљала српским делом недавно одобреног Пројекта олакшавања трговине и транспорта на западном Балкану, а биће дефинисане нове позиције како би се покриле потребе овог мултипрограмског приступа. Јединица ће бити ојачана одговарајућим управљачким и техничким капацитетима како би се омогућило (I) управљање и надзор над напредком читавог Пројекта, (II) спровођење и одговорност за свакодневно спровођење пројектних активности, (III) надзор над осталим пројектним активностима које спроводи компаније; (IV) припрема техничке документације за активности које ће се финансирати у оквиру Пројекта; и (V) учешће у припреми и евалуацији тендера. МГСИ ће преко Јединице-а

бити директно одговоран за имплементацију свих компоненти. Док ће Јединица имплементирати компоненте, Тимови за подршку ће деловати као подређене агенције за спровођење како би пружили техничку подршку одређеним пројектним поткомпонентама или активностима програма које се односе на њихово подручје стручности. МГСИ ће усмерити средства да се ојачају структуре у тимовима за имплементацију, кроз ангажовање техничког особља. У Јединици ће бити запослени експерти који су посебно ангажовани за пројекат, док ће Тимови за подршку бити састављени од комбинације својих запослених и експерата ангажованих за пројекат са искуством у управљању уговорима, заштитним мерама и мониторингу и евалуацији. Јединица ће се ојачати додатним чланове тима који ће радити са пуним или непуним радним временом, укључујући експерта заштите животне средине и социјална питања, два експерта за железницу, експерта за људске ресурсе, саобраћајног планера и економисту за саобраћај. Тимови за подршку ће се углавном састојати од запослених у предметним институцијама које би могле бити ојачане специфичном експертизом релевантном за ефикасну примену Пројекта, попут стручњака за железничке инвестиције, стручњака за управљање железничком имовином и стручњака за систем управљања пословном подршком.

Једница ће ангажовати једног стручњака за заштиту животне средине, Стручњака за јавне комуникације, друштвену заштиту и укључење грађана како би обезбедили подршку за поштовање захтева Светске банке о заштитним мерама, као и техничке стручњаке (саветник за управљање променама, саветник за ИКТ и други стручњаци) на сенупним радним временом Специјалисту за Безбедност и здравље на раду(БЗР) и по потреби специјалисту за расељавање са непуним радним временом. Фидуцијарно управљање укључујући набавку и финансијско управљање биће у надлежности Централне фидуцијарне јединице -ЦФУ (одговоран за набавку и финансијско управљање) под окриљем Министарства финансија. Специјалиста за јавну комуникацију, друштвену заштиту и ангажовање грађана биће одговоран за социјалне заштитне мере и обезбеђивање функционалности жалбеног механизма. Уколико буде неопходна израда РАП-а исти ће израдити специјалиста за пресељење кога ће Јединица ангажовати за ову специфичну активност / активности.

8.2 Кључне институције у поступку расељавања

Институције које су укључене у поступак расељавања су: Влада РС, корисник експропријације Инфраструктура железница Србије, Пореска управа, акредитовани вештачи за процену вредности имовине, локалне самоуправе и надлежни судови у случају спорова. Преглед свих институција дат је у наставку. Детаљна разрада поверених и изворних надлежности и аранжмана за имплементацију захтева овог документа и локацијски специфичних акционих планова расељавања биће у оквиру самих тих планова.

Табела 4 – Институције које су укључене у поступак експропријације и расељавања

Институција:	Надлежност у поступку расељавања:
Народна скупштина	Утврђује јавни интерес законом

Институција:	Надлежност у поступку расељавања:
<p>Влада</p> <p>Јединица за имплементацију пројекта у оквиру МГСИ</p> <p>Корисник експропријације (Инфраструктуре железнице Србије а.д)</p> <p>Министарство Финансија (МФ)</p>	<p>Утврђује решењем јавни интерес у сврху експропријације (уколико није утврђен законом)</p> <p>Координира свим активностима приликом расељавања у складу са овим РПФ и акционим плановима расељавања за потпројекте кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Именовање експерта за расељавање питања који ће бити одговоран да извештава о примени свих пројектних документата у делу социјалних компоненти потпројекта, нарочито о спровођењу РПФ, - Обелодањује датум пресека у јавним гласилима, - Припрема и објављује РПФ, РАП и друге документе - Одржава јавне консултације у свим фазама Пројекта и укључује све заинтересоване стране; - Оснива и управља жалбеним механизмом лица под утицајем пројектних активности и заинтересованих страна - Врши мониторинг и оцену поступка расељавања Извештава ка Светској банци по свим питањима из овог РПФ - прати поступак привременог заузећа земљишта све док се земљиште не врати својим власницима у складу са овим РПФ. <p>Администрира процес експропријације</p> <p>Зајмопримац и другостепени орган у поступку експропријације</p>

Институција:	Надлежност у поступку расељавања:
Пореска управа (Децентрализована на општинске пореске управе али под МФ)	Врше процену вредности тржишне вредности пољопривредног и грађевинског земљишта;
Локалне самоуправе и укључујући и њихове управе	Локалне самоуправе воде поступак експропријације (Одељење за имовинско-правне послове);
Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	Доставља информацију о расположивом земљишту за замену Доставља званичне информације о свим непокретностима , укључујући земљиште и објекте Доставља информацију о имаоцима права на непокретностима, укључујући земљиште, зграде и куће Доставља информације о држаоцима непокретности Врши забележбе започете експропријације Уписује промене титулара на непокретностима након окончања откупа земљишта и експропријације
Републички геодетски завод, катастар непокретности, децентрализоване јединице	
Надлежни основни судови	Одређују правичну накнаду за експроприсану непокретност случају да се пред органом управе не постигне споразумни договор о накнади
Управни судови	Одлучује о тужбама поднетим против коначних и обавезујућих одлука донетих од стране МФ
Локалне самоуправе	Учествују у раду локалних жалбених комисија

9. Буџет и трошкови расељавања

Трошкове стицања земљишта сноси корисник експропријације, односно Инфраструктура Железница Србије, и морају бити планирани програмом пословања за наредне фискалне године. Трошкови за примену овог РПФ-а укључују: (а) административне трошкове, укључујући трошкове повезане са експропријацијом (ако је потребно), и (б) накнаду за стицање земљишта и губитак имовине, укључујући прелазне и било које друге накнаде по потреби.

С обзиром на рану фазу Пројекта и непознати ниво, врсту и величину утицаја, не може се дати процена потребних трошкова.

Овај РПФ наведен у Споразуму о зајму допуњује националне законске захтеве на основу којих се врши прибављање земљишта и пресељење чијом ратификацијом служиће као правни основ за испуњење ECC5 стандарда.

Анекс 1 – Образац жалбе

Позив на број:

Пуно име и презиме

Напомена: Можете остати анонимни уколико желите да се ваш идентитет не открије трећим лицима без ваше сагласности. У случају анонимне жалбе, одлука ће бити објављена на сајту Пројекта www.xxx

Име _____

Презиме _____

Пол подносиоца жалбе

☐ Мушки ☐ Женски ☐ Остало

☐ Желим да поднесем притужбу анонимно

☐ Не желим да се мој идентитет открива без моје сагласности

Подаци за контакт

Назначите како желите да вас контактирамо (пошта, телефон, електронска пошта).

☐ Поштом (назначити адресу):

☐ Телефоном _____

☐ Електронском поштом (назначити адресу)

☐ Решење ћу видети на сајту зато што желим да останем анониман

Жељени језик комуникације ☐ Српски ☐ Други (навести)

Опис инцидента који је повод за жалбу (*Шта се догодило? Где се догодило? Ко ме се догодило? Најзначајније последице догађаја? Друге информације значајне за жалбу*)

☐ Једнократни инцидент/притужба (_____)

☐ Догодио се више пута (колико пута? _____)

☐ У току је (проблем сада постоји)

Шта бисте волели да буде решење проблема?

Потпис: _____ Датум: _____

Овај образац доставите на адресу: Јединице, Жалбена комисија, Омладинских бригада 1, 11070 Нови Београд

Анекс 2 – Образац анализе социјалних питања

ОБРАЗАЦ АНКЕТЕ - СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА И АКТИВАТОРИ ЗА ПОД-ПРОЈЕКТЕ

Овај извештај о Анализи социјалних питања састоји се од: обрасца анкете, доказа о власништву и фотографија сачињених током анкетирања.

Назив под-пројекта:

Локација:

Врста активности и пакета набавки како је наведено у Плану набавке:

Природа пројекта:

Величина/опсег:

Агенција за имплементацију пројекта:

Опис пројектног окружења:

Индикатори Анализе који се односе на откуп земљишта, имовину и приступ ресурсима

		ДА	НЕ
	Врста активности – Да ли ће под-пројекат:		
1	Захтевати да се земљиште (приватно) прибави (привремено или трајно) у сврху развоја		
2	Утицати на више од 200 особа		
3	Користити земљиште које је тренутно заузето или се редовно користи у производне сврхе (нпр. баштованство, пољопривреду, пашњаци, локација за риболов, шуме)		
4	Физички раселити појединце, породице или пословне субјекте		
5	Резултирати привременим или трајним губитком усева, стабала воћа која дају плодове или пољпривредне инфраструктура		
6	Резултирати невољним ограничењима приступа националним парковима и другим заштићеним зонама		
7	Резултирати губитком основних средстава за живот		

ОБРАЗАЦ АНКЕТЕ - СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА И АКТИВАТОРИ ЗА ПОД-ПРОЈЕКТЕ			
8	Неповољно утицати на било угрожене појединце или групе		
9	Негативно утицати на неформалне радње поред пута, трговце или било који номадски тип трговачких активности		
10	Обезбедити могућности за побољшање неформалних радњи поред пута, трговаца или номадског типа трговачких активности		
11	Утицати на здравље и безбедност заједнице		
12	Утицати на интерно расељена и избегла лица		
13	Ограничити приступ здравственој заштити или образовању		

Ако је било које од поља 1 до 9 штиклирано са ДА, активираће се примена ЕСС5 и израда инструмената специфични за предметну локацију, у складу са овим РПФ.

Ако је било које од поља од 10 до 13 означен позитиван одговор ДА, биће предвиђене одговарајуће мере за ублажавање у оквиру Плана управљања животном средином и социјалним питањима (ЕСМП) за предметну локацију

ПОТВРДА

Овим потврђујемо да смо детаљно испитали све потенцијално неповољне ефекте овог под-пројекта. Према нашим сазнањима, под-пројекат не избегава/избегава све неповољне социјалне утицаје.

За Јединицу за имплементацију Експерт за комуникацију са јавношћу, друштвене аспекте и ангажовање грађана

Анекс 3 – Образац за вођење евиденције

Светска банка

Србија: Пројекат модернизације железничког сектора

-Опште информације-

Бр	Локација	Укупно земљиште које је потребно прибавити	Пробављено земљиште	Број власника земљишта (предмета)	Број власника земљишта који су добили накнаду	Број власника земљишта (предмета) пред судовима	Број власника земљишта којима је понуђена експропријација	Број власника земљишта који нису добили накнаду	Број физички расељених домаћинстава	Трајање поступка експропријације на основу узорка
		(у ха)	(у ха)							
1	Уписати накнадно	0.00	0.00	0	0	0	0	0	0	0
УКУПНО		0.00								

Анекс 4 – Извештај са јавних консултација

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
Немањина 22-26,
11000 Београд

ФАЗА I ВИШЕФАЗНОГ РАПОГРАМА МОДЕРНИЗАЦИЈЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ СЕКТОРА СРБИЈЕ (П170868)

ИЗВЕШТАЈ СА ЈАВНИХ КОНСУЛТАЦИЈА

за документе:

Оквир Управљања Утицајима на Животну средину и Социјалним
утицајима (ЕСМФ)

Оквирни План Расељавања (РПФ)

План укључивања заинтересованих страна (СЕП) и

Правилник о раду на пројекту (ЛМП)

План еколошких и друштвених обавеза (ЕСЦП)

КОНАЧНИ ДОКУМЕНТ
БЕОГРАД, Новембар 2020

Садржај

<u>1.</u>	<u>ИЗВЕШТАЈ О ЈАВНОЈ ОБЈАВИ И ЈАВНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА</u>	77
<u>2.</u>	<u>ДОКУМЕНТАЦИЈА</u>	84

1. ИЗВЕШТАЈ О ЈАВНОЈ ОБЈАВИ И ЈАВНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА

Сагласно захтевима Светске Банке и Еколошком и Друштвеном стандарду 10 (ЕСС10) - Ангажовање заинтересованих страна и објављивање информација, током припреме Нацрта докумената ЕСМФ, ЕСЦП, РПФ, СЕП и ЛМП Зајмопримац је спровео јавне консултације са релевантним заинтересованим странама.

Почевши од 16.10.2020. Године стављени су на увид јавности нацрт докумената ЕСМФ-а, ЕСЦП-а, РПФ-а, СЕП-а и ЛМП-а објављивањем на интернет страницама Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (МГСИ), Инфраструктура железница Србије, Србија Карго, Србија Воз и Дирекција за железнице. Истовремено је на истим доменима објављен и позив за Јавне консултације за јавност, тела и организације заинтересоване за предметне документе који су припрељени за потребе пројекта. Истоветни позив објављен је у дневном листу „Политика“ 16.10.2020 године. Јавност и друге заинтересоване стране и организације позване су да учествују у процесу јавних консултација на нацрте докумената ЕСМФ, ЕСЦП, РПФ, СЕП и ЛМП.

Дана 29.10.2020. године са почетком у 12:00 часова (по локалном времену) у просторијама Инфраструктура Железница Србије, Немањина бр. 6, у сали „Библиотека“ организоване су јавне консултације и представљање Нацрта докумената ЕСМФ, ЕСЦП, РПФ, СЕП и ЛМП. Састанку је присуствовала разнолика група од 9 учесника, представници МГСИ, Јединице за управљање пројектом, Јединице за подршку пројекта, Инфраструктура Железница Србије, Србија Воз, Друштво с ограниченом одговорношћу „Београд чвор“, Пружни пут Земун, привредно друштво „Ecology Partners“ из Меровине и привредно друштво „Еко унија“ из Старе пазове.

Састанку су присуствовали:

1. Г-дин Лазар Радаковић, Инфраструктура Железница Србије, саветник Генералног директора за безбедност саобраћаја,
2. Г-дин МИрослав Прокић, Министарство саобраћаја, грађевинарства и инфраструктуре, саветник у одељењу за железнички сектор и интермодални транспорт,
3. Г-ђа Рада Вукелић, „Београд чвор“
4. Г-дин Богиша Милутиновић, Инфраструктура Железница Србије али и лице погођено пројектом,
5. Г-ђа Марија Ненезић, „Београд чвор“
6. Г-дин Слађан Величковић, ЕКОУНИЈА д.о.о.- привредно друштво за сакупљање и рециклажу отпада,
7. Г-дин Новица Станковић, ECOLOGY PARTNERS д.о.о. - привредно друштво за управљање отпадом
8. Г-ђа Љиљана Стојић, шеф јединице за управљање пројектом Поједностављења трговине и транспорта

Консултације су се састојале од два дела. У првом делу учесницима су представљенне одредбе Еколошког и социјалног оквира Светске Банке (ЕСФ) као и разлога за израду ЕСМФ, ЕСЦП, РПФ, СЕП и ЛМП и начин њиховог спровођења. Поред тога, наглашено је да ће све активности које се подржавају у оквиру Пројекта бити еколошки и друштвено одговорне, одрживе и у складу са националним законодавством и ЕСС Светске Банке.

Представљен је поступак скрининга и класификације ризика, као и правни и административни оквир за пројекат. Састанак је почео према распореду у 12:00. Стручњак за друштвене утицаје Нина Валчић заинтересованим учесницима је детаљно представила све пројектне документе.

Слика 1: Јавне консултације у Београду, 29.10.2020. године

Слика 2: Хигијенска средства и средства за личну заштиту од вируса КОВИД-19

Слика 3 Јавне консултације у Београду, 29.10.2020. године

Посебна пажња посвећена је опису пројекта, имплементационим аранжманима, потенцијалним утицајима на животну средину и друштво, жалбеном механизму, управљању радом, облицима скрининга и развоју планова управљања животном средином и друштвеним утицајима током имплементације пројекта.

Значај уређивања рада и радних односа и најважније одредбе еколошког и социјалног стандарда Светске банке ЕСС2 (Рад и услови рада) су такође предствљени јавности током представљања ЕСМФ документа.

Пре него што се отпочело са питањима учесника, представљене су и објашњене институционалне одговорности и начин мониторинга и извештавања о пројекту. Консултације су попримиле интерактивну форму и претвориле се у врло добру дискусију са учешћем свих присутних заинтересованих страна врло рано пре него што је модератор предао реч учесницима. Дата је општа препорука да заинтересоване стране наставе да се информишу и прате обавештења и најаве путем средстава информисања и интерних медија како је то објашењено у СЕП-у.

Консултације су започеле у 12:00, и окончане у 14:00 часова, по локалном времену.

Питања (П) постављена и одговори (О) пружени током јавне презентације и консултација:

П1: Представник ЕКОУНИЈЕ г-дин Слађан Величковић, изразио је задовољство формом и садржином презентације.

П2: Представник привредног друштва ECOLOGY PARTNERS тражио је потврду да ли и на који начин у ЕСМФ-предвиђено како ће се третирати отпад који се генерише заменом кондензатора и трансформатора?

О2: Нина Валчић појаснила је да у овој фази планираним активностима није поредвиђена замена трансформатора и кондензатора. Г-дин Лазар Радаковић, допунио је одговор појашњењем дђе посебна пажња бити посвећена ушрављању отпадом, укључујући и његову рециклажу, у складу са интерним процедурама и законским оквиром.

Наредна фаза инвестиционом програма укључује и модернизацију железничког правца Београд-Вршац одакле ће се уклоњени дрвени прагови након адекватног третирања и тестирања поново употребити полагањем на деонице регионалних линијама које се буду обнављалн. Опасан отпад биће класификован, транспортован и депонован у складу са законом.

ПЗ: Г-дин Богиша Милутиновић, запослен у Инфраструктури железница Србије, али и у својству лица погођеног пројектом поставио је питање да ли ће се данас представљени Оквир политике расељавања примењивати и на деоници Београд-Стара Пазова чија изградња се финансира из средства Ексим Банке из Кине и на којој је у току поступак експропријације.

ОЗ: Нина Валчић појаснила је да се нажалост овај Оквир политике расељавања примењује само на утицаје које изазива овај пројекат или који су настали у његовом очекивању укључујући и утцаје услед потребе са прибављањем земљишта. Без обзира на ову чињеницу детаљи случаја су подстакли интересовање присутних и пружене су смернице у складу са важећим прописима. Представници Инфраструктура железница Србије и МГСИ предложили су да у наредним данима ступе у контакт са господином Милутиновићем како би добили више детаља о предметном случају и омогућило његово споразумно решење.

2. ЛИСТА УЧЕСНИКА

СПИСАК ПРИСУТНИХ
SPISAK PRISUTNIH
Attendance sheet

<p>Предмет Састанка: Predmet Sastanka: Subject of meeting</p> <p>ENVIRONEMNTAL AND SOCIAL MANAGEMENT FRAMEWORK (ESMF) PLAN UPRAVLJANJA UTICAJIMA NA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVO</p> <p>RESETTLEMENT POLICY FRAMEWORK (RPF) OKVIR POLITIKE RASELJAVANJA</p> <p>LABOR MANAGEMENT PROCEDURES (LMP) PRAVILNIK O RADU NA PROJEKTU</p> <p>PROJECT LEVEL STAKEHOLDER ENGAGEMENT PLAN (PSEP) PLAN UKLJUCIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA NA NIVOU PROJEKTA</p> <p>Project: Projekat: SERBIA RAILWAY SECTOR MODERNIZATION (SRSM) MODERNIZACIJA ŽELEZNICKOG SEKTORA U SRBIJI</p>	<p>Место одржавања састанка: Место одржавања састанка:</p> <p>INFRASTRUKTURA ŽELEZNICE SRBIJE d.d. Nemaњina br. 6 11000 Beograd</p> <p>Датум састанка/Datum Sastanka/Date 29.10.2020</p>
---	--

P.B. Num ber	Име и презиме Ime i prezime Name and Surname	Адреса Adress	Телефон, Факс, E-mail Phone, e-mail
1	ЛАЗАР РАДАКОВИЋ	Кнез Милоша Озреновић 65/22, Панчеву	yucosora@gmail.com 064.345.35.26
2	Мираслов Прок	Борна Рокочева Мозовине Нера угује 56	wirosbv.prokic@yahoo.com
3	Рада Вукчевић	БЕОГРАД	rada.vucelje@bepic
4	Богдан Милетић	ПРЖИЋ ПУГМ ЗЕМ	ИФРАСТРУКТУРА БЕОГРАД

P.Š. Num ber	Ime i prezime ime i prezime Name and Surname	Adresa / No Adress	Telefon, Fax E-mail Phone, e-mail
5	NARIJA HENEZUTI JOŠIĆ	Београд	NARIJA.HENEZIC@BEOGRADOVOR-RS
6	SLAVAN VETEKUČIĆ	ERO ULIJA 800	SKSA.HIVAC75@EKANDJA.RS
7	Novica Stanković	Ecology Partners	novica.henezic@gmail.com
8	KORONA GIGIĆ	PIU	021 156 1226 y.gigic.styic@rzs.gov.rs
9	Nina Valčić	Konsultant	valcicnina@gmail.com
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			

In compliance with the World Bank Environmental and Social Framework (ESF) and the Environmental and Social Standard 10 (ESS10)

**Republic of Serbia
Ministry of Construction,
Transport and Infrastructure**
invites to

PUBLIC CONSULTATIONS

Institutions, organizations, entities and the general public interested in the

ENVIRONMENTAL AND SOCIAL MANAGEMENT FRAMEWORK (ESMF)

PROJECT LEVEL STAKEHOLDER ENGAGEMENT PLAN (SEP)

LABOR MANAGEMENT PROCEDURES (LMP) RESETTLEMENT POLICY FRAMEWORK (RPF)

for the SERBIA RAILWAY SECTOR MODERNIZATION PROJECT

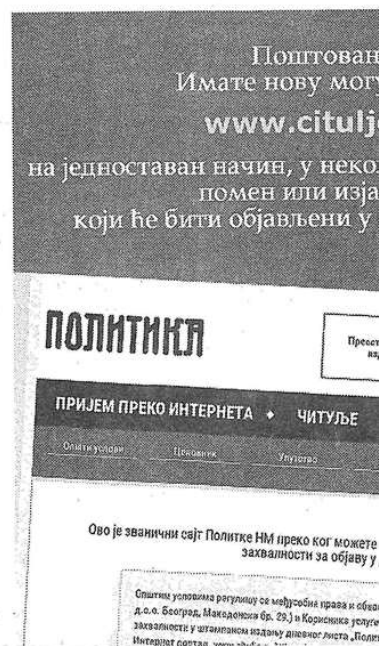
The public consultations and presentation of the subject documents will take place on **October 29, 2020, at 12 PM (local time)**, at the premises of "Infrastructure of Serbian Railways" j.s.c, 6, Nemanjina Street, Belgrade, "Biblioteka" Hall on the 1st floor.

Subject documents are available and may be accessed and reviewed at:

- the premises of "Infrastructure of Serbian Railways" j.s.c, 6 Nemanjina Street, Belgrade, Belgrade, during working days from 11:00 AM to 01:00 PM (local time), within 14 days from the date of public announcement of this invitation.
- The website of the Ministry of Construction, Transport and Infrastructure: <https://www.mgsi.gov.rs/cir/dokumenti/public-consultation-environmental-and-social-management-framework-project-level-stakeholder>
- The website of "Infrastructure of Serbian Railways" j.s.c: <https://infrazs.rs/>,
- The website of "Srbija Voz" j.s.c.: <https://www.srbvoz.rs/>,
- The website of "Srbija Cargo" j.s.c: <https://srbcargo.rs/sr/>
- The website of Railway Directorate: <http://www.raildir.gov.rs>

Questions, comments and feedback may be submitted either during the course of the meeting or in advance in writing by submission to: Ministry of Construction, Transport and Infrastructure – Sector for Railways and Intermodal Transport, 22-26, Nemanjina Street, Belgrade or via e-mail: miroslav.prokic@mgsi.gov.rs.

12007634-1

Сагласно
Еколошком и друштвеном оквиру Светске банке (ЕСФ) и
Еколошком и друштвеном стандарду 10 (ЕСС10)

Република Србија
Министарство грађевинарства,
саобраћаја и инфраструктуре
позива на

ЈАВНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ

јавност, органе и организације заинтересоване за

ОКВИР УПРАВЉАЊА УТИЦАЈИМА НА ЖИВОТНУ
СРЕДИНУ И ДРУШТВО (ЕСМФ)

ПЛАН УКЉУЧИВАЊА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ
СТРАНА НА НИВОУ ПРОЈЕКТА (СЕП)

ПРАВИЛНИК О РАДУ НА ПРОЈЕКТУ (ЛМП)

ОКВИР ПОЛИТИКЕ РАСЕЉАВАЊА (РПФ)

за

ПРОЈЕКАТ МОДЕРНИЗАЦИЈЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ
СЕКТОРА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Јавне консултације и презентација предметних докумената ће се одржати дана 29. 10. 2020. године, са почетком у 12 часова у просторијама „Инфраструктура железнице Србије“ а.д., Улица Немањина 6, Београд, сала „Библиотека“ на I спрату.

Увид у предметне документе може се извршити:

- у просторијама „Инфраструктура железнице Србије“ а.д., Улица Немањина 6, Београд, сваког радног дана од 11 до 13 часова у року од 14 дана од дана објављивања овог обавештења.
- на интернет страници Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре: <http://www.mgsi.gov.rs/>
- на интернет страници Акционарског друштва „Инфраструктура железнице Србије“: <https://infrazs.rs/>,
- на интернет страници Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд: <https://www.srbvoz.rs/>,
- на интернет страници Акционарског друштва за железнички превоз робе „Србија Капро“: <http://portal.srbcargo.rs/kargoportal/>

Питања, примедбе и мишљења примаће се усмено током јавних консултација или писаним путем доставом на адресу:

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре – Сектор за железнице и интермодални транспорт, Београд, Немањина бр. 22–26, односно путем електронске поште: miroslav.prokic@mgsi.gov.rs.

ОБАВЕШТЕЊА

– Научно веће Рударског института из Београда обавештава научну и стручну јавност да је покренут поступак за избор др Сандре Петковић, истраживач-сарадника у научно звање **научни сарадник**. Извештај и резиме извештаја Комисије о прегледу и оцени стручног и научног рада и оцени испуњености услова за стицање научног звања налази се у библиотеци Рударског института, Батајнички пут број 2, Београд, Земун и могу се погледати сваког радног дана у наредних 30 дана од дана објављивања огласа (од 17. 10. 2020. до 16. 11. 2020. године)

12007621-1

МАЛИ ОГЛАСИ

СТАНОВИ ИЗДАВАЊЕ/7

2.5 немаштен у центру без посредника, власник, договор. 011/24-32-486; 063/358-348.

22014261-15

СТАНОВИ КУПОВИНА/9

СТАН на вишем делу Врачара, две спаваће собе, 2 мокра чвора, од трећег до петог спрата, лифт, ЦГ, са лепим погледом и гаражом или гаражним местом. Канцеларија 780, 063/449-487.

12007619-15

СТАНОВИ ПРОДАЈА/10

БЕЛИ ДВОР, 150 квм + гаража + паркинг, 330.000. Власник, 063/7724-104.

22014386-2

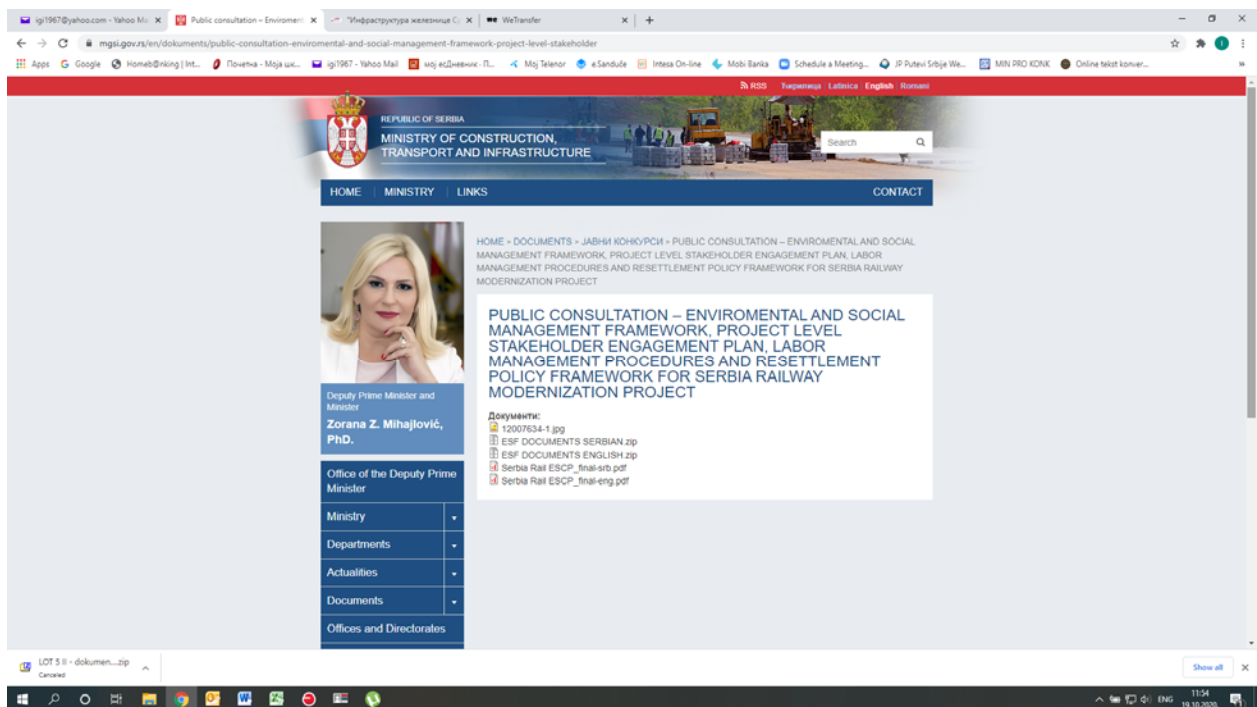
ПОЛИТИКА

ПОШТОВАНИ ЧИТАОЦИ
ОД 9. МАЈА 2020. ГОДИНЕ

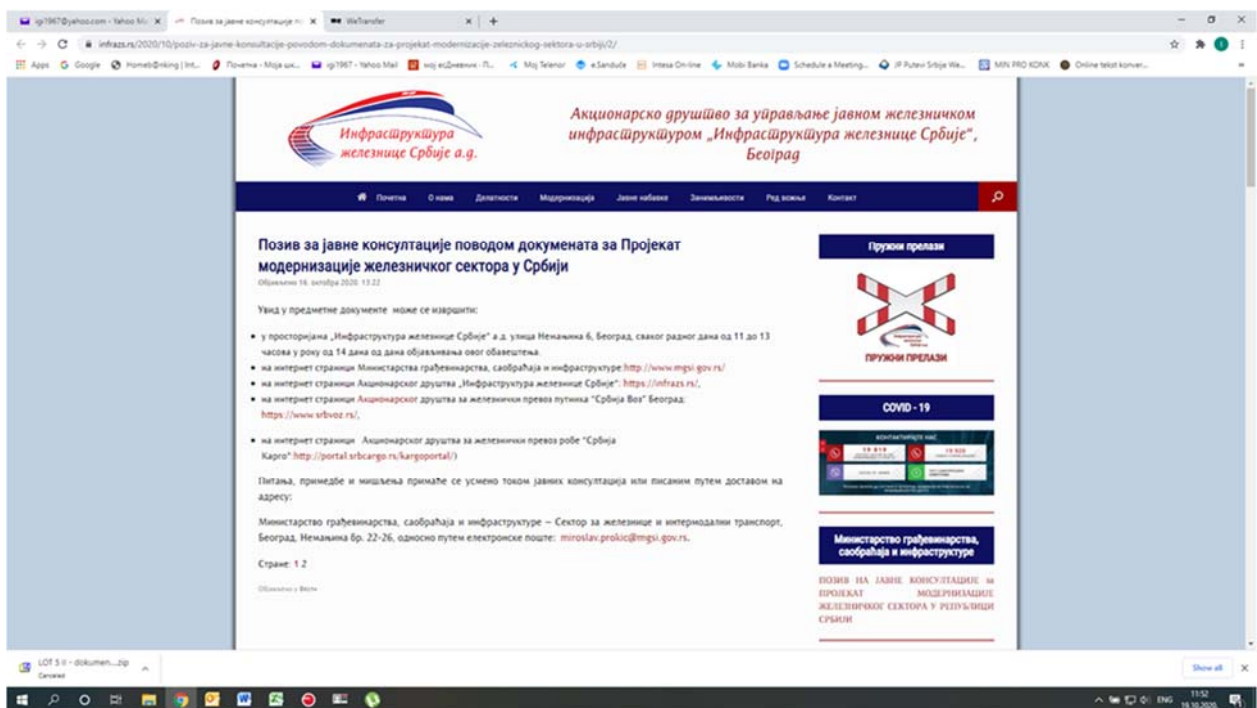
РАДНО ВРЕМЕ ШАЛТЕРА
И ПРИЈЕМА МАЛИХ ОГЛАСА,
ЧИТУЉА И ПОМЕНА ЈЕ
ОД 9 ДО 17 ЧАСОВА

ОБАВЕШТАВАМО ВАС
ДА ЧИТУЉЕ И ПОМЕНЕ
МОЖЕТЕ ДА ПРЕДАТЕ
ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ
ПРЕКО САЈТА:
www.citulje.politika.co.rs

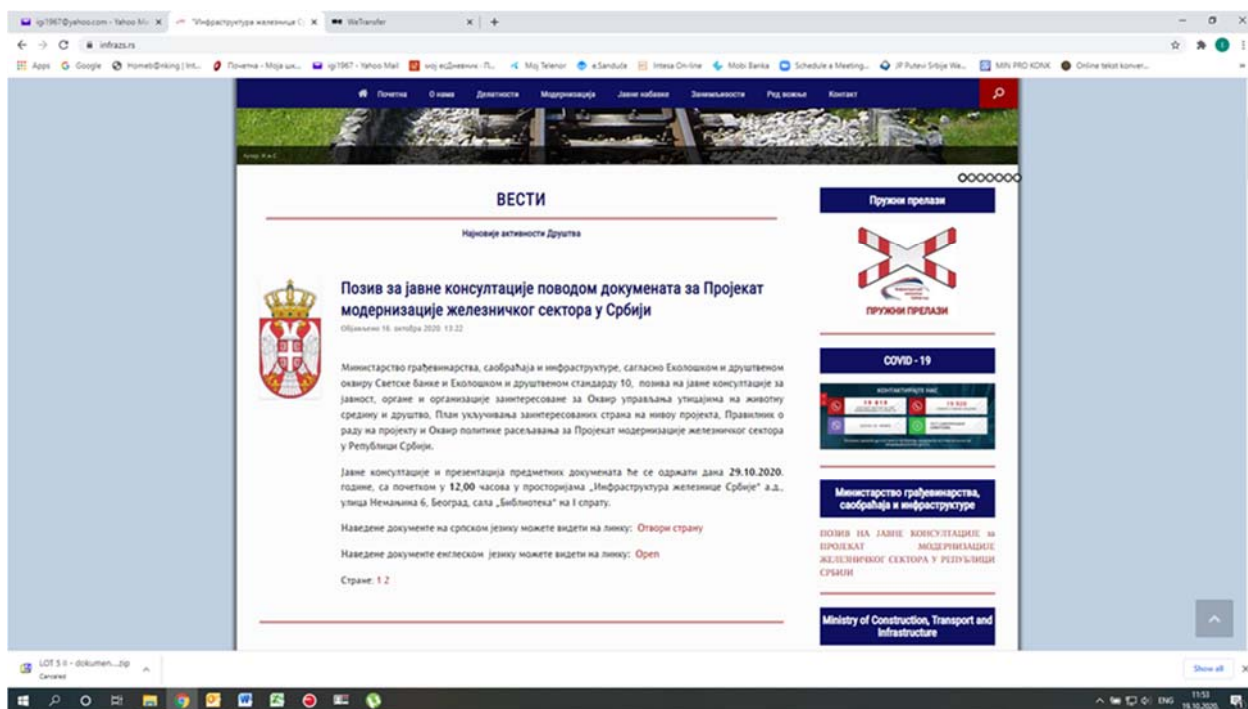
Слика 4 : Позив на јавне консултације у дневном листу „Политика“ дана 17.10.2020. године

Слика 5: Најава јавних консултација на сајту МГСИ дана 16.10.2020. године

Слика 6 : Најава јавних консултација и објављени документи на сајту Инфраструктура железница Србије

Слика 7 : Најава јавних консултација и објављени документи на сајту Инфраструктура железница Србије

